

35

Kısa

Güzel Hikâye

Hazırlayan:

astagos

İyi Okumalar...

ACELE KARA VERMEYİN

Köyün birinde bir yaşlı adam varmış. Çok fakirmiş ama Kral bile onu kıskanırılmış. Öyle dillere destan bir beyaz atı varmış ki, Kral bu at için ihtiyara nerdeyse hazinesinin tamamını teklif etmiş ama adam satmaya yanaşmamış.

İhtiyar adam:

—"Bu at, bir at değil benim için; bir dost, insan dostunu satar mı?" dermiş hep.

Bir sabah kalkmışlar ki, at yok. Köylü ihtiyarın başına toplanmış:

—"Seni ihtiyar bunak, bu atı sana bırakmayacakları, çalacakları belliydi. Krala satsaydın, ömrünün sonuna kadar beyler gibi yaşardın. Şimdi ne paran var, ne de atın." demişler.

İhtiyar:

—"Karar vermek için acele etmeyin. Sadece at kayıp deyin, Çünkü gerçek bu. Ondan ötesi sizin yorumunuz ve verdiğiniz karar. Atımın kaybolması, bir talihsizlik mi, yoksa bir şans mı? Bunu henüz bilmiyoruz. Çünkü bu olay henüz bir başlangıç. Arkasının nasıl geleceğini kimse bilemez." demiş.

Köylüler ihtiyar bunağa kahkahalarla gülmüşler. Aradan on beş gün geçmeden at, bir gece ansızın dönmüş. Meğer çalınmamış, dağlara gitmiş kendi kendine. Dönerken de, vadideki 12 vahşi atı peşine takıp getirmiş. Bunu gören köylüler toplanıp ihtiyardan özür dilemişler:

—"Sen haklı çıktın. Atının kaybolması bir talihsizlik değil adeta bir devlet kuşu oldu senin için, şimdi bir at sürün var."

İhtiyar:

—"Karar vermek için gene acele ediyorsunuz. Sadece atın geri döndüğünü söyleyin. Bilinen gerçek sadece bu. Ondan ötesinin ne getireceğini henüz bilmiyoruz. Bu daha başlangıç."

Köylüler bu defa açıkça ihtiyarla dalga geçmemişler, ama içlerinden "Bu herif sahiden geri zekalı." diye geçirmişler. Bir hafta geçmeden, vahşi atları terbiye etmeye çalışan ihtiyarın tek oğlu attan düşmüş ve ayağını kırmış. Evin geçimini temin eden oğul şimdi uzun zaman yatakta kalacakmış. Köylüler gene gelmişler ihtiyara:

—"Bir kez daha haklı çıktın. Bu atlar yüzünden tek oğlun, bacağını uzun süre kullanamayacak. Oysa sana bakacak başkası da yok. Şimdi eskisinden daha fakir, daha zavallı olacaksın." demişler.

İhtiyar:

—"Siz erken karar verme hastalığına tutulmuşsunuz. O kadar acele etmeyin. Oğlum bacağını kırdı. Gerçek bu. Ötesi sizin verdiğiniz karar. Ama acaba ne kadar doğru. Hayat böyle küçük parçalar halinde gelir ve ondan sonra neler olacağı size asla bildirilmez."

Birkaç hafta sonra, düşmanlar kat kat büyük bir ordu ile saldırmış. Kral son bir ümitle eli silah tutan bütün gençleri askere çağırılmış. Köye gelen görevliler, ihtiyarın kırık bacaklı oğlu dışında bütün gençleri askere almışlar. Köyü matem sarmış. Çünkü savaşın kazanılmasına imkân yokmuş, giden gençlerin savaşın sonunda ya öleceğini ya da esir düşeceğini herkes biliyormuş.

Köylüler, gene ihtiyara gelmişler:

—"Gene haklı olduğun ortaya çıktı. Oğlunun bacağı kırık, ama hiç değilse yanında. Oysa bizimkiler, belki asla köye dönemeyecekler. Oğlunun bacağının kırılması, talihsizlik değil, şansmış meğer."

İhtiyar:

—"Siz erken karar vermeye devam edin. Oysa ne olacağını kimseler bilemez. Bilinen bir tek gerçek var. Benim oğlum yanımda, sizinkiler askerde. Ama bunların hangisinin talih, hangisinin şanssızlık olduğunu sadece Allah biliyor."

Evet, sevgili meddah dostları acele karar vermeyin. Hayatın küçük bir dilimine bakıp tamamı hakkında karar vermekten kaçının. Karar; aklın durması halidir. Karar verdiniz mi, akıl düşünmeyi, dolayısı ile gelişmeyi durdurur. Unutmayın hayatta bir yol biterken yenisi başlar, bir kapı kapanırken, başkası açılır. Bir hedefe ulaşırsınız ve daha yüksek bir hedefin hemen oracıkta olduğunu görürsünüz.

Çin düşünürü Lao Tzu

ANTİKACI

Genç Adam, antika merakı nedeniyle Anadolu'nun en ıssız köşelerini dolaşır ve gözüne kestirdiği antikaları yok pahasına satın alarak geçimini sağlamış. Kış kıyamet demeden sürdürdüğü yolculuklar sırasında başına gelemeyen kalmamış.

Fakat bu seferdeki hepsinden farklı görünür. Yolları kapatan kar yüzünden arabasını terk eder ve yoğun tipi altında donmak üzereyken, yaşlı bir adam tarafından bulunur. Yaşlı adam onu kulübesine götürür.

Yaşlı Adam, antikacının yürümesine yardım ederken "Günlerdir hastaydım, odun kesmek için ilk kez dışarıya çıktım. Meğer seni bulmak için iyileşmişim." der.

Diz boyu karla boğuşup kulübeye geldiklerinde, antikacının beyaz göre göre donuklaşan gözleri fal taşı gibi açılır. Odanın orta yerindeki kuzinenin çevresini saran iskemleler, onun şimdiye dek gördüğü en güzel antikalarıdır. Saatlerdir kar içinde kalan vücudu bir anda ısınır, buzları bir türlü çözülmeyen patlıcan moru suratını ateşler kaplar.

Yaşlı Adam, konuğunu yatırmak için acele eder. Ona birkaç lokma bir şeyler ikram edip, sedirdeki yatağını hazırlarken "Bugün soba yakamadım evladım ama bu battaniyeler seni ısıtır." der.

Ev sahibi, yıllar önce ölen eşiyle paylaştıkları odaya geçerken, antikacı da tiftikten örülen battaniyelerin arasına gömülür. Ancak tüm yorgunluğuna karşın uyuyamaz. Ertesi gün gitmeden önce ne yapıp edip o iskemleleri almalı, bunun için de iyi bir senaryo uydurmalıydı.

Örneğin, yaşamını kurtarmasına karşılık yaşlı adama birkaç koltuk satın alabilir ve eskimiş olduğu bahanesiyle dışarıya çıkarttığı iskemleleri, çaktırmadan minibüsün arkasına atabilirdi. Hatta onları kaptığı gibi kaçmak bile olanaklıydı. Yürümeye bile hali olmayan yaşlı adam onun peşinden koşacak mıydı, sanki?

Genç Adam, kafasındaki fikirleri olgunlaştırmaya çalışırken dalıp dalıp gidiyor ve rüzgârın sesiyle uyandığı zamanlar, kaldığı yerden devam ediyordu. Bu arada yaşlı adamın sabah namazına kalktığını fark eder, hatta hayal meyal olsa bile odun parçaladığını duyar. Gözlerini açtığında, onun kuzine üzerinde çorba pişirdiğini görür. Yattığı yerden başına gelenleri düşünürken, iskemleleri anımsar. Hafifçe doğrulup çevresine bakar. Aman Allah! İskemlelerin hiçbiri ortada yok. Yaşlı Adam, akşamki planını hissetmiş ve belki de uykudaki konuşmasını duyarak onları emin bir yere kaldırmıştır. Sakin görünmeye çalışarak "İliğim kemiğim ısındı, çorbanız da ne güzel koktu doğrusu ama akşamki iskemleleri göremiyorum." der.

Yaşlı Adam, odanın köşesine yığıldığı iskemle parçalarından birini daha sobaya atarken:

—“İskemle dediğin dünya malı be evladım, biz konuğumuzu üşütür müyüz?” der.

Peki ya siz konuklarınızı üşütür müsünüz?

ARKADAŞLIK

Savaşın en kanlı günlerinden biri. Asker, en iyi arkadaşının az ileride kanlar içinde yere düştüğünü görür. İnsanın başını bir saniye bile siperin üzerinde tutamayacağı ateş yağmuru altındadırlar. Asker teğmene koşar ve:

—Teğmenim. Fırlayıp arkadaşımı alıp gelebilir miyim?

Teğmen, delirdin mi der gibi bakar, ardından:

—“Gitmeye değer mi? Arkadaşın delik deşik olmuş. Büyük olasılıkla ölmüştür bile. Kendi hayatını da tehlikeye atma sakın.” der

Asker ısrar eder ve teğmen "Peki" der. "Git o zaman." İnanılması güç bir mucize. Asker o korkunç ateş yağmuru altında arkadaşına ulaşır. Onu sırtına alır ve koşu koşu döner. Birlikte siperin içine yuvarlanırlar. Teğmen, kanlar içindeki askeri muayene eder. Sonra onu sipere taşıyan arkadaşına döner:

—Sana değmez, hayatını tehlikeye atmana değmez, demiştim. Bu zaten ölmüş.

Asker:

— “Değdi teğmenim.” der.

Teğmen:

— “Nasıl değdi? Bu adam ölmüş görmüyor musun?” der.

Asker:

—Gene de değdi komutanım, çünkü yanına ulaştığımda henüz sağdı. Onun son sözlerini duymak, dünyaya bedeldi benim için.

Ve arkadaşının son sözlerini hıçkırarak tekrarlar:

—"Mehmet! Geleceğini biliyordum! Geleceğini biliyordum!"

Kalbimizde Arkadaşlık adında bir mucize var. Nasıl olduğunu veya nasıl başladığını anlamazsınız. Ama bu özel armağanı bilirsiniz ve arkadaşlığın bize verilen büyük armağan olduğunu anlarsınız.

Gerçekten de arkadaşlar çok nadide mücevherlerdir. Sizi gülümsetip başarmanız için cesaret verirler. Sizi dinlerler ve kalplerini size açmak isterler. Sizin kötü yolda değil iyi yolda ilerlemenizi sağlar. Bugün arkadaşlarınıza onlarla ne kadar ilgilendiğinizi gösterin.

BABAMI İSTİYORUM

Adam yorgun argın eve döndüğünde beş yaşındaki çocuğunu kapının önünde beklerken bulur. Çocuk babasına:

— "Baba bir saatte ne kadar para kazanıyorsun." diye sorar.

Zaten yorgun gelen adam:

— "Bu senin işin değil." diye cevap verir.

Bunun üzerine çocuk:

— "Babacım lütfen, bilmek istiyorum." diye üsteler.

Adam:

— "İllâ da bilmek istiyorsan 20 milyon." diye cevap verir.

Bunun üzerine çocuk:

— "Peki, bana 10 milyon borç verir misin?" diye sorar.

Adam iyice sinirlenip:

— "Benim senin saçma oyuncaklarına veya benzeri şeylerine ayıracak param yok. Hadi, derhal odana git ve kapını kapat." der.

Çocuk sessizce odasına çıkıp kapıyı kapatır.

Adam sinirli sinirli:

— "Bu çocuk nasıl böyle şeylere cesaret eder." diye düşünür.

Aradan bir saat geçtikten sonra adam sakinleşir ve çocuğa parayı neden istediğini bile sormadığını düşünür, belki de gerçekten lazımdı. Yukarı çocuğunun odasına çıkar ve kapıyı açar.

Yatağında olan çocuğa, "Uyuyor musun" diye sorar. Çocuk "Hayır" diye cevap verir.

— "Al bakalım, istediğin 10 milyon. Sana az önce sert davrandığım için üzgünüm. Ama uzun ve yorucu bir gün geçirdim." der.

Çocuk sevinçle haykırır, "Teşekkürler babacığım." Hemen yastığının altından diğer buruşuk paraları çıkarır. Adamın suratına bakar ve yavaşça paraları sayar.

Bunu gören adam iyice sinirlenerek:

— "Param olduğu halde neden benden para istiyorsun? Benim, senin saçma çocuk oyunlarına ayıracak vaktim yok." diye kızar.

Çocuk:

— "Param vardı ama yeterince yoktu." der. Ve yüzünde mahcup bir gülüncükle paraları babasına uzatır:

— "İşte 20 milyon. Şimdi bir saatini alabilir miyim babacım?"

Sürekli yakınımızda olan ailemizi genellikle günlük iş yoğunluğu nedeniyle ihmal ederiz. Unutmayın ki sevdiklerimiz ömür boyu yanımızda kalamayacak.

BALON

Küçük çocuk, baloncuyu büyülenmiş gibi takip ederken, şaşkınlığını gizleyemez. Onu hayrete düşüren şey, "Bizim eve bile sığmaz." dediği o güzelim balonların adamı nasıl havaya kaldırmadığıdır. Baloncu dinlenmek için durakladığında o da durur ve sonra yine takibe koyulurdu. Bir ara adamın kendisine baktığını fark ederek ona doğru yaklaşır ve bütün cesaretini toplayarak:

—Baloncu amca, biliyor musun benim hiç balonum olmadı, der

Adam çocuğu söyle bir süzdükten sonra:

—Paran var mı? Sen onu söyle, der.

Çocuk:

—Bayramda vardı, önümüzdeki bayram yine olacak, der.

Adam:

—Öyleyse bayramda gel, acelem yok, ben beklerim, der.

Çocuk sessizce geri döner. O ana kadar balonlardan ayırmadığı gözleri dolu dolu olmuş, yürümeye bile mecali kalmamıştır. Bir kaç adım attıktan sonra elinde olmadan tekrar onlara baktığında, gördüklerine inanamaz. Balonlar, her nasılsa adamın elinden kurtulmuş ve yol kenarındaki büyük bir akasya ağacının dallarına takılmıştır. Çocuk, olup bitenleri büyük bir merakla takip ederken, baloncu ona doğru dönerek:

—Küçük, diye seslenir. "Balonları ağaçtan kurtarırsan birini sana veririm." der.

Yapılan teklif, yavrucağın aklını başından alır. Koşarak ağacın altına doğru yönelir ve ayakkabılarını aceleyle fırlatıp tırmanmaya başlar. Hedefine adım adım yaklaşırken duyduğu heyecan, bacaklarını kanatan akasya dikenlerinin acısını hissettirmez. Sincap çevikliğiyle balonlara ulaştığında bir müddet onları seyreder ve dallara dolanan ipi çözerek baloncuya sarkıtır. Ancak balonlardan birisi iyice sıkıştığından diğerlerinden ayrılmış ve ağaçta kalmıştı. Çocuk onu kurtarmaya kalkışsa, dikenlerden patlayacağını çok iyi biliyordu. İster istemez balonu yerinde bırakıp aşağıya iner ve adam dönerek:

—Birini bana verecektiniz, hangisi o?, der

Adam elini tersiyle burnunu sildikten sonra:

—Seninki ağaçta kaldı evlat, istersen çık al, der

Çocuk bu sefer ayakta bile duramaz. Kaldırım kenarına oturup baloncunun uzaklaşmasını bekledikten sonra, dallar arasında parlayan balona uzun uzun bakarak:

—"Olsun" diye mırıldanır.

—"Olsun. Ağacın üzerinde kalsa da, bir balonum var ya artık..." der.

Evet, dostlar, bazen çok istesek de hayatta bazı şeyleri elde edemeyiz. Bu durumda hayata küsmemeliyiz. Daha çok çabalayıp elimizdekilerle mutlu olup değerini bilmeliyiz.

BAŞARININ SIRRI

Bir iş adamının işleri bozulur. Ne yaptıysa olmaz. Bir zamanlar çok başarılı bir insan olmasına rağmen şimdi büyük olan sadece borçlarıdır. Bir taraftan kredi verenler onu sıkıştırırken, diğer taraftan da bir sürü insan ödeme bekler. Çok bunalır ve hiçbir çıkış yolu bulamaz.

Adam nefes almak için bir parka gider. Bir banka oturur, başını ellerinin arasına alır ve bu durumdan nasıl kurtulacağını düşünmeye başlar. Tam bu sırada birden, önünde yaşlı bir adam durur:

—“Çok üzgün görünüyorsun. Seni rahatsız eden bir şey olduğu belli. Benimle paylaşmak ister misin?” diye sorar.

İşadamının yakınmalarını dinledikten sonra da: “Sana yardım edebilirim.” der. Çek defterini çıkarır. İşadamının adını sorar ve ona bir çek yazar. Çeki ona verirken de şöyle der:

—Bu para senin. Bir yıl sonra seninle burada bulduğumuzda bana olan borcunu ödersin. Hadi al.”

Yaşlı adam geldiği gibi hızla gözden kaybolur. İşadamı elindeki çeki bakar. Çekte yüklü bir miktar yazmaktadır. Kendi kendine: “Tüm borçlarımı hemen ödeyebilirim.” diye düşünür.

Ama çeki bozdurmaktan vazgeçer. Bu değerli çeki kasasına koyar. Onun kasasında olduğunu bilmenin güveniyle yepyeni bir iyimserlikle işine tekrar dört elle sarılır. Büyük küçük demeden tüm işleri değerlendirmeye başlar. Ödeme planlarını yeniden yapılandırır. İyi yapılan işler yeni işleri doğurur. Birkaç ay sonra tekrar işlerini yoluna koyar. Takip eden aylarda ise borçlarından tümüyle kurtulur hatta para biriktirmeye başlar.

Tüm bir yıl boyunca çalışıp durur. Tam bir yıl sonra, elinde bozulmamış çek ile parka gider. Kararlaştırılmış saatin gelmesini bekler. Tam zamanında yaşlı adamın hızla ona doğru geldiğini görür. Tam ona çekini geri verip başarı öyküsünü paylaşacakken bir hemşire koşarak gelir ve adamı yakalar.

Hemşire:

— “Onu bulduğuma çok sevindim, umarım sizi rahatsız etmemiştir. Çünkü bu bey sürekli olarak huzur evinden kaçıp, bu parka gelir ve herkese çek verir.” der.

Hemşire adamın koluna girip onunla birlikte uzaklaşır. İşadamı şaşkın bir şekilde öylece durup kalır. Sanki donmuştur. Tüm yıl boyunca arkasında büyük miktarda çek olduğuna inanarak işler almış, yapmış ve satmıştı.

Birden, hayatının akışını değiştiren şeyin para olmadığını fark eder. Hayatını değiştirenin yeniden kendinde bulunduğu kendine güven ve inançtı.

Başarının sırrı, kasamızda duran değil, kendi kalbimizde ve kafamızda olanlardır. Başka yerde aramaya gerek yok.

BOŞ HEDİYE KUTUSU

Bir akşam vakti küçük kızının elindeki parlak hediye paketi kâğıtlarını gören babası, elindeki gazeteyi bir kenara atıp bağırır: başlar:

—(Bağırarak) Sen ne yapıyorsun bakalım! O kâğıtları birisine hediye aldığımızda saralım diye almıştık! Neden öyle buruşturuyorsun onları?

Küçük kız, babasının böyle bağırmasından çok korkar hiçbir şey söylemeden, peşinde sürüklediği bir rulo altın renkli kâğıt ile odasına çıkar.

Adam önce kızını üzdüğünü düşündüyse de, o kâğıtlara kaç para verdiğini hatırlar ve ufaklığın daha fazlasını hak ettiğine karar verir.

Ertesi sabah, küçük kız elinde dün akşam buruşturduğu altın renkli paket kâğıdına acemice sarılmış küçük bir kutu ile babasının yanına gelir ve:

—Bu hediye senin babacığım, der.

Adam, kızının elindeki küçük kutuyu görünce, dün akşam onu üzdüğü için pişman olur. Ancak kutuyu açıp baktığında içinin boş olduğunu görür. Küçük kızın kendisini affettirmek için boş bir kutuyu sarıp sarmalayıp getirdiğini düşünerek yine çok kızar:

—(Bağırarak) Eğer birine bir hediye vereceksen bu asla boş bir kutu olmamalı. İçine mutlaka bir şeyler koymalısın! Beni anlıyor musun küçük hanım!

Küçük kız yaşaran gözlerle babasının çatık kaşlı yüzüne bakıp:

—Ama babacığım kutu boş değil ki, ben dün gece onun içine öpücüklerimi üfleyerek doldurdum, diyerek cevap verir.

İşte bu cevap, adamın yüreğine oturur. Bir parça paket kâğıdı için kırdığı kalp, meğer ne kadar da hassas ve büyümüş.

Pişmanlıklar içinde kızına sarılıp dakikalarca onu öper ve özür diler.

O günden sonra kızının altın renkli öpücük kutusunu yanı başından hiç ayırmaz. Ne zaman canı sıkılsa ya da işleri ters gitse, kutuyu açıp içine bakar. Ve kutuyu her açışında, sıcak ve tatlı minicik bir dudağın, yanağına dokunduğunu hisseder, mutlu olur.

Aslında hepimiz ailemizden şartsız bir sevgiye sahibiz. Ve hiç kimse dünyada anne-baba sevgisinden daha değerli şeye sahip değildir. Umarım sahip olduğunuz değerlerin farkında olursunuz, vakit çok geçmeden.

BÜYÜK TAŞLAR

Profesör sınıfa girip karşısında duran dünyanın en seçilmiş öğrencilerine kısa bir süre baktıktan sonra, “Bugün zaman yönetimi hakkında deney yapacağız.” der. Kürsüye yürür, kürsünün altından kocaman bir kavanoz çıkarır. Ardından, kürsünün altından bir düzine yumruk büyüklüğünde taş alır ve taşları büyük bir dikkatle kavanozun içine yerleştirmeye başlar.

Kavanozun daha başka taş almayacağına emin olduktan sonra öğrencilerine döner ve “Bu kavanoz doldu mu?” diye sorar. Öğrenciler hep bir ağızdan “Doldu” diye cevaplar. Profesör “Öyle mi?” der ve kürsünün altına eğilerek bir kova mıcır çıkarır. Mıcırı kavanozun ağzından yavaş yavaş döker. Sonra kavanozu sallayarak mıcırın taşların arasına yerleşmesini sağlar. Ardından öğrencilerine dönerek bir kez daha “Bu kavanoz doldu mu?” diye sorar.

Bir öğrenci “Dolmadı herhâlde” diye cevap verir. “Doğru” der profesör ve gene kürsünün altına eğilerek bir kova kum alır ve yavaş yavaş tüm kum taneleri taşlarla mıcırın arasına nüfuz edene kadar döker. Gene öğrencilerine döner ve “Bu kavanoz doldu mu?” diye sorar.

Tüm sınıftakiler bir ağızdan “Hayır” diye bağırır. “Güzel” der profesör ve kürsünün altına eğilerek bir sürahi su alır ve kavanozu ağzına kadar doluncaya dek suyu boşaltır. Sonra öğrencilerine dönerek “Bu deneyin amacı neydi” diye sorar. Uyanık bir öğrenci hemen “Zamanımız ne kadar dolu görünürse görünsün, daha ayırabileceğimiz zamanımız mutlaka vardır” diye atlar.

“Hayır” der profesör, “Bu deneyin esas anlatmak istediği, eğer büyük taşları baştan yerleştirmezsen küçükler girdikten sonra büyükleri hiç bir zaman kavanozun içine koyamazsın, gerçeğidir.”

Öğrenciler şaşkınlık içinde birbirlerine bakarken profesör devam eder:

—Nedir hayatınızdaki büyük taşlar? Çocuklarınız, eşiniz, sevdikleriniz, arkadaşlarınız, eğitiminiz, hayalleriniz, sağlığınız, bir eser yaratmak, başkalarına faydalı olmak, onlara bir şey öğretmek... Büyük taşlarınız belki bunlardan birisi, belki bir kaçı, belki hepsi. Bu akşam uykuya yatmadan önce iyice düşünün ve sizin büyük taşlarınız hangileridir iyi karar verin. Bilin ki büyük taşlarınızı kavanoza ilk olarak yerleştirmezseniz hiç bir zaman bir daha koyamazsınız, o zaman da ne kendinize, ne çalıştığınız kuruma, ne de ülkenize faydalı olursunuz. Bu da gerçekte iyi bir insan olamayacağınızı gösterir”.

Evet, sevgili dostlar sizin hayatınızdaki büyük taşlar nedir? Düşünün bakalım.

ÇİVİ

Bir gün karşılıklı söyleşirken oğul, babasına:

— “Baba, ben iyi konuşmalar yapamıyorum. Sözlerimle çevremdeki insanları çok fazla kırıyorum. Bu konuda bana neler söyleyebilirsin?” diye sorar.

Baba, biraz düşündükten sonra oğluna:

— “Oğul! Bir torba çivi al. Şu boş tahtaya, her kırdığın insan için bir çivi çak.” der.

Oğul, günün birinde tahtanın tümü çivi çakılmış olarak babasının karşısına dikilir. Ona şunları söyler:

— “İşte, çaktım baba. Ama bu kırdığım insanlar için acı çekiyorum. Ne kadar insan kırmışım. Peki, kırmama konusunda bir önerin var mı?” diye sorar.

Baba, oğluna yeni bir öneri getirir:

— Şimdi de her kalbini kırmadığın, kırmamaya çalıştığın kişi için tahtadan bir çivi sök.

Oğlu, aradan bir süre geçtikten sonra sevinçle, elindeki boş tahtayla babasının karşısına dikilir. Baba, çivileri sökülmiş ama izleri olan tahtayı eline alır:

— Aferin oğlum! Büyük bir iş başarmışsın ama çivi izlerini sanırım hiçbir güç yok etmeye yetmemiş. İşte, insan kalbi de tıpkı bu tahta gibidir. Çivileri sökülse bile izleri kalır.

Saçımı kısaca kestirmiş bir arkadaşımıza: “Aman ne gerek vardı saç kestirmeye! Şimdi bu da nereden çıktı? Hiç yakışmamış sana!” diyebiliriz. İşte o zaman karşımızdakinin hevesini kırmış, yani tahtaya bir çivi çakmış oluruz. Oysa böyle bir söyleşi yerine şöyle desek daha doğru olmaz mı?

— Ben de zaman zaman saçımı senin gibi kestiririm. Acaba eski hali daha mı güzeldi?

İşte böylesi bir söyleyişle arkadaşımızı daha az yıpratır, tahtaya bir çivi çakmamış oluruz.

Gündelik hayatımızda kime ne söylediğimize dikkat edelim. Kırıcı sözleri, kalpleri delip geçtiğini unutmayalım. Hayatı, küçük şeyler anlamlı kılar. Sokakta karşılaştığımız bir arkadaşımıza selam verelim. Ona güler yüzle “Günaydın!” diyelim. Hal hatır soralım. Kırıcı sözlerden uzak duralım. Tatlı dilin yılanı deliğinden çıkardığını unutmayalım. Elimizdeki tahtaya hiç çivi çakmayalım.

Fatma Nevsun DUMAN

FARE KAPANI

Evin minik faresi, duvardaki çatlaktan bakarken çiftçi ve eşinin mutfakta bir paketi açtıklarını görür. Kendi kendine: "İçinde hangi yiyecek var acaba?" diye düşünür. Bir süre sonra gördüğü paketin bir fare kapanı olduğunu anladığında çok üzülür.

—“Evde bir fare kapanı var, evde bir fare kapanı var!” diye bağırarak telaşla deliğinden bahçeye fırlar.

Minik fareyi telaş içinde gören tavuk, umursamaz ve bilgiç bir tavırla başını kaldırır ve gıdaklar: "Zavallı farecik... Bu senin sorunun, benim değil. Bana bir zararı olamaz küçücük bir kapanın." der.

Tavuktan destek bulamayan fare bu sefer telaşla koyunun yanına koşar ve "Evde bir fare kapanı var, evde bir fare kapanı var!" diye adeta çırpınır. Koyun anlayışla karşılır ama: "Çok üzgünüm fare kardeş ama dua etmekten başka yapacağım bir şey yok. Dualarımda olacağından emin ol" der.

Minik fare çaresizlik içinde ineğe döner ve "Evde bir fare kapanı var, evde bir fare kapanı var!" der. İnek: "Bak fare kardeş, senin için üzgünüm ama beni ilgilendirmiyor." der.

Sonunda farecik, başı önde umutsuz şekilde eve döner. Çiftçinin fare tuzağı ile bir gün tek başına karşılaşmak zorunda olduğunu anlar.

O gece evin içinde sanki ölüm sessizliği vardır. Minik farecik aç ve susuzdur. Tam yorgunluktan gözleri kapanacaktır ki, birden bir ses duyulur. Gecenin sessizliğini bölen gürültü, fare kapanından geliyordur.

Çiftçinin karısı, ne yakalandığını görmek için yatağından fırlar ve mutfağa koşar. Karanlıkta kapana, zehirli bir yılanın kuyruğunun kısıldığını fark edemez. Kuyruğu kapana kısılan yılanın canı yanmaktadır ve aniden çiftçinin karısını ısırır.

Çiftçi, karısını apar topar doktora götür. Doktor zehiri temizler, sarar. Çiftçi karısını eve getirir, yatırır. Karısının ateşi yükselir. Bir türlü düşürmek mümkün olmaz. Kadıncağız ateş ve ter içinde kıvranıp durur.

Çiftçi böyle durumlarda taze tavuk suyunun iyi geleceğini bildiğinden, bıçağını alıp bahçeye koşar. Karısı taze tavuk suyu çorbasını içer, biraz kendine gelir.

Karısının hastalığını duyan konu komşu, hısım akraba ziyarete gelir. Onlara ikram etmek için çiftçi koyunu kesmek zorunda kalır.

Çiftçinin karısı gittikçe kötüye gider. Yılan, belli ki çok zehirliydi. Birkaç gün sonra çiftçinin karısı iyileşemez ve ölür. Cenazesine çok sayıda kişi gelir. Gelen gideni ağırlamak zorlaşınca, ineği de sağacak kişi kalmadığından yeterli et sağlamak amacıyla çiftçi ineği mezbahaya yollar...

Fare tüm bu olanları büyük bir üzüntü ve ibretle duvardaki deliğinden izler.

Demek ki atalarımızın dediği gibi “Bana dokunmayan yılan bin yaşasın.” dememeliyiz.

GELİNCİĞİN HİKÂYESİ

Bir zamanlar köyün birinde görkemli bir düğün yapılmış. Yakışıklı mı yakışıklı bir delikanlı ile dünyalar güzeli bir genç kız evlenmişler. Düğünleri dillere destan olmuş. Herkes onların düğünlerini konuşuyormuş.

Düğün yapıldıktan sonra herkes kendi işinde gücünde çalışmaya başlamış. Yeni evli çift de geçimini sağlamak amacıyla köydeki evlerinden uzakta olan tarlayı ekerek geçinme çabası içine girmişler.

Evin erkeği her gün erkenden tarlaya gidiyormuş. Öğleyin yemeğini karısının hazırladığı mütevazı yiyecekler ile idare ediyormuş. Genç evliler hayatlarını bu şekilde kazanmaya çalışıyorlarmış. Erkek her sabah erkenden tarlaya gittiği için hanımın canı sıkılıyormuş. Artık evde yalnız kalamıyormuş. Adamcağız iki arada bir derede kalmış. Tarlaya gidip çalışmak zorunda imiş. Tarlaya gittiğinde ise hanımı evde sıkılıyormuş. Akli daima evde kalıyormuş. Tarlada çalışmasından da bir türlü verim alamamaya başlamış. Adam bu işin böyle gidemeyeceğini anlıyormuş fakat bir türlü çözüm bulamıyormuş.

Bir gün tarlada çalışırken bir gelincik yavrusu bulmuş. Hemen aklına bunu eve götürür ve karısına sevdirebilirse kendisinin tarlada olduğu zamanlarda karısının da gelincik yavrusu ile oyalanacağını düşünmüş. Gelincik yavrusunu alarak akşam eve gitmiş. Karısına: —“Bak sana bugün ne hediye getirdim. Bunu çok seveceksin.” diyerek gelincik yavrusunu karısına vermiş.

Karısı gelincik yavrusunu görünce çok sevmiş. Onu hemen eline almış bir çocuk gibi öperek göğsüne yaslamış. Hemen komşularına giderek gelincik yavrusunun ne ile beslendiğini öğrenmiş ve akşamdan onu kendi elleriyle beslemiş. O gece kadıncağız bir başka rahat uyumuş. Gelincik yavrusuna bir şey oldu mu diyerek sık sık uyanmış fakat bundan çok memnunmuş. Ertesi sabah mutluluğuna diyecek yokmuş. Kocasını bir başka mutluluk içinde tarlaya uğurlamış. Hanımın mutlu olduğunu gören koca ise artık gözü arkada kalmadan tarlaya gitmiş. Tarlada çalışırken bir daha evi ve hanımını düşünmüyormuş. İşlerine daha çok zaman ayırıyormuş.

Günler böyle geçip giderken ailenin bir çocuğu dünyaya gelmiş. Artık kadın kendilerinden başka iki cana bakmak zorundaymış. Gelinciğe eskisinden daha fazla sevgi göstermeye özen gösterirken kendi çocuğuna da tüm sevgisini veriyormuş. Eski zamanların geride kaldığını düşünerek şimdi canının sıkılmasını bırakın zamanı yetmiyormuş. Kocası bazen kendisine takılarak:

—“Benimle hiç ilgilenmiyorsun, pabucumu dama atıldı.” diyormuş.

Günler böyle geçip giderken komşuları kadının evine gelip:

—Bu gelinciği artık kovalamalısın. Çünkü gelincik kıskanç hayvandır. Senin sevginin bölündüğünü yani çocuğunu sevdiğini görünce kıskanarak çocuğuna zarar verebilir.” demişler.

Aynı şekilde kocası da:

—“Artık bu hayvanı gönderelim bak çocuğumuz da var artık canın sıkılmaz. Gelincik çocuğumuza zarar verebilir.” diyerek gelinciğin gitmesini istiyormuş.

Kadın:

—Hayır, ben bu gelinciği bir yere gönderemem benim en sıkıntılı günlerimde o bana yarenlik yaptı.” diyerek gelinciği göndermiyormuş.

Günlerden bir gün, kadın kocasını tarlaya yolcu ettikten sonra evin eşliğinde otururken komşuları gelmiş ve onlarla konuşmaya dalmış. Bu konuşma sırasında bebek beşiğinde

uyuyormuş. Gelincik de evin içinde bebeğin yanında uyuyormuş. Dış kapı eşiğinde konuşurken evin içinden bir gürültünün geldiğini duymuşlar. Bir hışımla kadın yerinden kalkmış ve odanın kapısını açmış. Bir de ne görsün (heyecanlı) gelinciğin ağzı kanlar içinde açılan kapıdan dışarıya doğru kaçıyormuş. Bunu gören kadın beyninden vurulmuşa dönmüş. Hemen eline aldığı bir sopa ile gelinciğe vurmaya başlamış. Öyle bir vurmuş ki dakikalarca sürmüş. Artık gelincik orada hayatını kaybetmiş, fakat kadın hırsını hala alamamış. Bir zaman sonra çocuğu aklına geliş. Elindeki sopayı fırlatıp, koşarak eve girmiş ve çocuğunun yattığı beşiğin yanına varmış. Birde ne görsün (heyecanlı); beşiğin üzerinde kocaman bir yılan fakat yılanın başı yok. Yılan ölmüş. Gelincik yilandan çocuğu kurtarmış. Kapı açıldığında da yılanın başı ağzında ve her tarafı onun için kanlar içindeymiş. Kadın yavrusunu kurtaran ve uzun zamandır hayat arkadaşı olan gelinciği kendi elleri ile öldürdüğüne çok üzölmüş. Günlerce kendine gelememiş ve sürekli ağlamış.

Evet, sevgili meddah dostları her ne olursa olsun ön yargılı olmamalıyız. Sevdiklerimiz hakkında ne pahasına olursa olsun kendilerini dinlemeden hüküm vermemeliyiz.

HACİVAT'IN ATI

Hacivat'ın son zamanlarda işleri iyi gider. Çok para kazanır. Bu birikimi değerlendirmek için, bir yarış atı satın alır. Girdiği her yarışını kazanan meşhur bir at: Küheylan. Olayı duyan Karagöz, Hacivat'ın evine gidip kapıyı çalar. Hacivat pencereye çıkar ve sorar:

—Buyur Karagöz'üm, bir şey mi istemiştin?

Karagöz: Evet Hacivat, bir şey istemiştim. Duyduğuma göre, Küheylan'ı satın almışsın. Onu bana satar mısın?

Hacivat: Neden olmasın Karagöz'üm. İyi bir fiyat verersen satarım. De bakalım, ne veriyorsun?

Karagöz: Hı?

Hacivat: Yani kaç para verirsin? Küheylan'ı kaçta alırsın?

Karagöz: On altın veririm. Sattın mı?

Hacivat: Dur bakalım, Karagöz'üm. Hemen sattın mı olur mu? Bir pazarlık yapalım, değil mi?

Karagöz: Nazarlık taktırırım, Küheylan'a. Anlaştık o zaman.

Hacivat: Yapma Karagöz'üm. Alışverişi oldubittiye getirme. On altına Küheylan mı satılırmış? Çık biraz, çık çık.

Hacivat'ın ne dediğini tam olarak anlayamayan Karagöz evin merdivenlerini çıkmaya başlar. Sonunda, burnu kapıya dayanır.

Hacivat: Çık Karagöz'üm, çık çık.

Karagöz: Kapıya kadar çıktım. Daha fazla çıkamıyorum.

Hacivat: Ben sana merdivenleri çık demedim. Fiyatta çık, yani on altın dedin ya onu arttır, yirmi de, otuz de.

Karagöz: Yirmi, otuz.

Hacivat: Çık, çık.

Karagöz: Elli, altmış.

Hacivat: Çık, çık.

Hacivat'ın çok para istemesine kızan Karagöz bağıırır:

—Çık çıkı, çık çık. Sanki zil takıp oynuyorsun. Bre Hacivat, sen ne istiyorsun bu ata, onu söyle bakalım.

Hacivat: Bak Karagöz'üm, ben atı yüz altına aldım. Üstüne o kar da koy. Yüzü geç, yüzü geç.

Karagöz: Yüzgeç balıklarda olur, alık.

Hacivat: Hemen sinirlenme Karagöz'üm. Şunun şurasında ne güzel pazarlık yapıyoruz. Bak Karagöz'üm, Küheylan'ı sana veririm ama yüz yirmi altınını alırım. Bir kuruş aşağı olmaz.

Hacivat'ın konuşmasına içerleyen ve Küheylan'ı alamadığına üzülen Karagöz, Hacivat'a küser. Bir hafta ne Hacivat'ın evinin önünden geçer, ne de onunla konuşur. Daha sonra iki eski dost tekrar barışırlar. Eee ne demişler eski dost düşman olmaz.

Atalarımız boşuna dememiş dostla ye, iç ama alışveriş etme.

Yazan: Serdar Yıldırım

HAYAT BAZEN BİZİM DE ÜZERİMİZE ABANIR

Günlerden bir gün, köylerden birinde, adamın birinin eşeği, kuyunun birine düşmüş. Niye düşer, nasıl düşer sormayın. Eşek bu. Düşmüş işte. Belki kör bir kuyuydu, ağzı tahtayla kapatılmıştı, belki üzerine de toprak dökülmüştü. Zamanla tahta çürüdü, zayıfladı, toprakta biten otları yemek isteyen eşiğin ağırlığını çekemedi ve güm.

Hayvancık saatlerce acı içinde kıvrılır. Bağırır kendi dilinde.

Sesini duyan sahibi gelip bakar ki vaziyet kötü. Zavallı eşiği kuyunun dibinde melül, mahzun bakmaktadır. Üstelik yaralanmış. Karşılaştığı bu durumda kendini eşiği kadar zavallı hisseden adamcağız köylüleri yardıma çağırır.

Ne yapsak, ne etsek, nasıl çıkarsak soruları havada kalır.

Sonunda karar verilir, kurtarmak için çalışmaya değmez. Tek çare, kuyuyu toprakla örtmek.

Ellerine aldıkları küreklerle etraftan kuyunun içine toprak atarlar. Zavallı hayvan, üzerine gelen toprakları, her seferinde silkinerek dibe döker. Ayaklarının altına aldığı toprak sayesinde her an biraz daha yükselir ve sonunda yukarıya kadar çıkar.

Köylüler ağzı açık bakakalırlar.

Hayat, bazen bizim de üzerimize abanır. Ne bazeni, çoğu zaman. Toz toprakla örtmeye çalışanlar çok olur.

Bunlarla baş etmenin tek yolu, yakınıp sızlanmak değil, düşünüp silkinmek ve kurtulmak, aydınlığa adım atmaktır. Kör kuyuda olsak bile...

HAYAT ERTELEMENE GELMEZ

Hayatta neleri ıskaladığımızı hiç durup bir düşündünüz mü? Bir şeyi tercih ederken aslında nelerden vazgeçtiğimizi?

Nasılsa hep birlikteyiz diye en yakınlarımızdan neleri esirgediğimizi? Neyse, bu hafta olmadı, haftaya inşallah diyerek neleri, belki bir ömrü ertelediğimizi? Bu kadar emin miyiz bizim için veya sevdiklerimiz için bir yarın olduğuna gerçekten?

Servise bindiğimizde sıcacık bir gülümsemeyi ve hatta bir günaydını esirgiyoruz iş arkadaşlarımızdan. İşe gelince de sıradan bir “Nasılsın?” deyip arkadaşımıza, cevabını bile dinlemeden telaşla işe girişiveriyoruz. “Dün buradaydı ve iyiydi, nasılsa yarın da burada olacak.” diye mi düşünüyoruz? Peki ya yarın işe geldiğimizde onun acı bir trafik kazasında hayatını kaybettiğini öğrenirsek.

Çocuğumuz bacağına sarılıp çekiştirdiğinde “Şimdi olmaz, şu bulaşığı bitirmem gerekiyor.” Ya da “Dur şimdi, önemli bir haber izliyorum, görmüyor musun?” diyerek küçük bir öpücüğü, bir kucaklaşmayı bile erteliyoruz çoğu zaman. Zaman ilerlediğinde, çocuğumuzun küçüklüğü hakkında bir şeyleri hatırlamak isteyip de hatırlayamadığımızda artık çok geç olmayacak mı?

Yirmi dakikalık yol için otobüse biniyoruz, ne zamana kadar yürüme kabiliyetine sahip olacağımızı bilmeden ya da engelli birinin yürümek için neler verebileceğini düşünmeden. Her tercih bir vazgeçştir aslında.

Takip ettiğimiz bir diziden vazgeçmemek uğruna, arkadaşlarla yapılacak hoş sohbetlerden vazgeçiyoruz.

Para, kariyer, şöhret uğruna ailemizden, dostlarımızdan, değerlerimizden ve hatta hayatımızdan vazgeçiyoruz.

Sokakta kafamız önümüzde yürüyoruz; öten kuşları, yeşeren ağaçları, flüt çalan küçük çocuğu, size bakıp gençliğini hatırlayan yaşlı teyzeyi bile fark etmeden, öyle, hızlı hızlı geçip gidiyoruz hayatın kıyısından. Ya da hayat geçiyor bizim kıyılarımızdan ve bir türlü uzanıp yakalayamıyoruz. Çünkü hep yetişilecek bir yerler oluyor hayatta, hep yetiştirilecek bir işler, hep kaçırılmaması gereken otobüsler, uçaklar... Peki ya kaçırdıklarımız, yetişemediklerimiz.

Şöyle bir hikâyeye anlatılır: Meksika’da İnka tapınaklarına çıkmak isteyen Avrupalı bir grup arkeolog, birkaç yerli rehberle yola koyulur. Dağın tepesindeki tapınaklara giden uzun yolu, kısa bir sürede yarırlar. Aynı hızlı tempoyla biraz daha yol aldıktan sonra, yerliler kendi aralarında konuşup birden yere oturur ve böylece beklemeye başlarlar. Tabii Avrupalı arkeologlar buna bir anlam veremezler. Saatler sonra, yerliler kendi aralarında konuşup tekrar yola koyulurlar, sonunda tepenin üstündeki görkemli İnka tapınaklarına varırlar. Arkeologlardan biri, yaşlı rehberine sorar:

—Hiç anlayamadım, niye yolun ortasına oturup saatlerce yok yere bekledik?

Yaşlı rehberin cevabı o kadar güzeldir ki:

—Çok kısa sürede çok hızlı yol aldık, ruhlarımız bizden çok uzakta kaldı. Oturup ruhlarımızın bize yetişmesini bekledik.

Bir gün geri dönüp baktığımızda her şey için çok geç olacak ve muhtemelen ruhlarımız taaa çocukluğumuzda kalmış olacak. Sadece pişmanlıklarımızı yaşayacağımız bir hayatımız bile olmayacak. O zaman Yarın değil bugün, hemen şimdi...

İNSANLIK DERSİ

Hız. Ömer arkadaşlarıyla sohbet ederken, huzura üç genç girer:

—“Ey halife bu aramızdaki arkadaş bizim babamızı öldürdü ne gerekiyorsa lütfen yerine getirin.” der.

Bu söz üzerine Hız. Ömer suçlanan gence dönerek:

—“Söyledikleri doğru mu?” diye sorar.

Suçlanan genç:

—“Evet, doğru.” der.

Bu söz üzerine Hız Ömer:

—“Anlat bakalım, nasıl oldu?” diye sorar.

Bunun üzerine genç anlatmaya başlar:

—“Ben bulunduğum kasabada hali vakti yerinde olan bir insanım. Ailemle beraber gezmeye çıktık. Kader bizi arkadaşların bulunduğu yere getirdi. Hayvanlarımın arasında bir güzel atım var ki dönen bir defa daha bakıyor. Hayvana ne yaptıysam bu arkadaşların bahçesinden meyve koparmasına engel olamadım. Arkadaşların babası içerden hışım ile çıktı, atıma bir taş attı, atım oracıkta öldü. Nefsime bu durum ağır geldi, ben de bir taş attım babası öldü. Kaçmak istedim fakat arkadaşlar beni yakaladı. Durum bundan ibaret.” der.

Bu söz üzerine Hız Ömer: “Söyleyecek bir şey yok bu suçun cezası idam, madem suçunu da kabul ettin.”

Bu sözden sonra delikanlı söz alarak:

—“Efendim bir özrüm var, ben memleketinde zengin bir insanım babam rahmetli olmadan bana epey bir altın bıraktı, gelirken kardeşim küçük olduğu için saklamak zorunda kaldım. Şimdi siz bu cezayı infaz ederseniz yetimin hakkını zayı ettiğiniz için Allah katında sorumlu olursunuz. Bana üç gün izin verirseniz ben emaneti kardeşime teslim eder gelirim, bu üç gün için de yerime birini bulurum.” der.

Hız Ömer dayanamaz:

—“Bu topluluğa yabancı birisin, senin yerine kim kalır ki?” der.

Genç adam ortama göz atar:

—“Bu zat benim yerime kalır.” der.

O zat Amr ibni As' dan başkası değildir. Hız Ömer Amr 'a dönerek:

—Ey Amr delikanlıyı duydun.

O yüce sahabe:

—“Evet, ben kefilim.” der. Ve genç adam serbest bırakılır.

Üçüncü günün sonunda vakit dolmak üzere ama gençten bir haber yoktur, Medine'nin ileri gelenleri Hız Ömer'e çıkararak gencin gelmeyeceğini, dolayısıyla Amr'ın idamın yerine, maktulün diyetinin verilmesini teklif ederler, fakat gençler razı olmaz ve “babamızın kanı yerde kalsın istemiyoruz.” derler.

Hız. Ömer kendinden beklenen cevabı verir:

—Bu kefil babam olsa fark etmez, cezayı infaz ederim.

Amr tam bir teslimiyet içerisinde:

—Biz de sözümüzün arkasındayız.

Bu arada kalabalıkta bir dalgalanma olur ve insanların arasından genç görünür.

Hız. Ömer gence dönerek:

—Evladım gelmeme gibi önemli bir fırsatın vardı, neden geldin.

Genç gururla başını kaldırır:

—“Sözünü tutmadı demeyesiniz diye geldim.” der.

Hız Ömer başını bu defa çevirir ve Amr'a:

—“Ey Amr sen bu delikanlıyı tanımıyorsun nasıl oldu da onun yerine kefil oldun?” der.

Amr:

—“Bu kadar insanın içerisinde beni seçti, insanlık öldü dedirtmemek için kabul ettim.” der.

Sıra gençlere gelir, gençler:

—“Biz bu davadan vazgeçiyoruz.” der.

Bu sözün üzerine Hz Ömer:

—Biraz evvel babamızın kanı yerde kalmasın diyordunuz ne oldu da vazgeçiyorsunuz?

Gençlerin cevabı:

—“Merhametsiz insan kalmadı demeyesiniz.” diye.

Toplumumuzda giderek insani değerlerimizi kaybediyoruz. Peki ya sizler...

KADERE AZ BAHANE BUL

Gazneli Sultan Mahmut'un İyaz adında bir kölesi vardır. Sultan Mahmut İyaz'a otuz beyin aldığı kaftan ücreti öder. Beyler, kıskançlıktan çoşunca nihayet padişahı bile kınamaya başlayıp padişaha yakınırırlar:

—Bu senin İyaz'ında otuz adamın akli yokken nasıl olur da otuz beyin kaftan parasını yer?

Padişah bu soruya uzun bir zaman cevap vermez. Bir süre sonra nihayet bu soruyu soran otuz beyle avlanmak üzere dağlara, ovalara çıkar. Uzakta bir kervan görür. Beyin birisine:

—“Git de sor bakalım. O kervan hangi şehirden geliyor?” der.

Bey hemen gider, sorup gelir:

—“Rey'den geliyormuş sultanım.” der.

Sultan Mahmut:

—“Peki nereye gidiyormuş?” diye sorunca, bey kalakalır.

Sultan Mahmut bir başka beye:

—“Git bakalım, nereye gittiklerini öğren” der.

Bey hemen gider, sorup gelir:

—“Yemen'e gidiyormuş sultanım.” der.

Sultan Mahmut:

—“Yükü neymiş?” diye sorunca, bey kalakalır.

Sultan Mahmut bir başka beye:

—“Hadi sen de yükü neymiş onu öğren?” der.

Bey hemen gider, sorup gelir:

—“Her cins mal varmış sultanım.” der

Sultan Mahmut:

—“Rey'den ne zaman çıkmış?” diye sorunca, bey kalakalır.

Böylece otuz beyin hepsi de aciz ve noksan çıkar. Bunun üzerine Sultan Mahmut beylere:

—“Ben bir gün tek başına İyaz'ımı sınıdım. Şu kervan nereden geliyor git anla, dedim. Gitti, hepsini sorup öğrenmiş. Benim emirim olmadan kervanın bütün ahvalini olduğu gibi bir bir anlattı. Siz, otuz defa da ne öğrenebildiyse, o hepsini birden bir defa da öğrenip geldi. Sizin otuzunuzun otuz kere de getirdiği bilgiyi, ben ondan bir defa da zahmetsizce öğrendim. İşte İyaz'la farkınız burada.”

Beyler mahcup olurlar ve:

—“Bu kadar kabiliyet Allah vergisidir, çalışmakla olmaz.” derler.

Sultan Mahmut:

—Hayır der, insanın zararı kendi kusurundan, kârı ise gayretindedir. O halde tedbirdeki kusurunuzu takdire havale etmeyin.

Evet, sevgili dostlar sizler de başarısızlıklarınızı kadere havale etmeyin. Gerçek nedenlerini bulmaya çalışın.

MEVLÂNA

KALBİNİZİ SEVGİYLE TEMİZLEYİN

Anadolu'nun şirin bir köyünde şehirli bir hanımefendi, şatoya benzer çiftlik evinde pencerenin kenarına oturmuş, çiftlikte çalışan işçileri izler. Bir yandan işçilere söylenirken diğer yandan şehirden kalkıp buralara geldiği için kendine kızmaktadır. Öyle ya, şu anda şehirdeki yalısının boğazı gören penceresinden denizi seyretmek varken ne işi vardı buralarda? Ama bu çiftlik baba toprağıydı ve senenin bir ayını bu topraklarda geçirmek, hem kendisini rahmetli babasına daha çok yaklaşıyor hem de şehrin stresli yaşantısından uzak tutuyordu.

Kocasını da bir trafik kazasında kaybettiği için kendisini hayata bağlayan en önemli kişi, biricik oğludur. Oğlu Londra'da ekonomi tahsili gördüğü için oğlunun hasretiyle yanıp tutuşmaktadır. Oğlu, Arda yakında geleceğini söylemiş ama sürpriz yapmak için kesin tarih vermemiş. Kapı her çaldığında hizmetçiye gelenin kim olduğunu sorar, oğlunun dışında gelen olursa hemen burun kıvrır. Sahi ne zaman gelecekti oğlu Arda? Bir anda kapı çalar.(Baston üç kere yere vurulur.) Hemen hizmetçiye seslenir:

—Koş, çabuk kapıyı aç! Arda gelmiştir belki.

Hizmetçi kadın hiçbir şey söylemeden, başıyla hanımını onaylayarak kapıya koşar. Kapıyı açınca, içerden hanımı bağırır:

—Kim o? Arda mı?

—Hayır hanımım.

—Kim o diyorum. Çatlatma da söyle o zaman.

—Şey hanımım, dilenci.

—Dilenci mi? Ne istiyormuş?

—Çok aç olduğunu söylüyor hanımım.

—Aç mı? Yahu burası aş evi mi? Yoksullar hanı mı?

—Geçen günden artan tavuk vardı ya köpeğe verecektin, onu ver gitsin.

—Şey hanımım, o tavuk çok bayat, yerse zehirlenebilir.

—Sana mı soracağım ben ne vereceğimi! Sen bir hizmetçisin ve benim dediğimi yapmak zorundasın. Ne diyorsam onu yap.

—Peki hanımım.

Hizmetçi mutfağa gider. Bir süre sonra ekmeğin arasında bir şeyle kapıdaki dilencinin yanına varır. Elindekini dilenciye verdikten sonra içeri girer ve tekrar işine koyulur. Hanım Ağa ise cam kenarındaki beşik gibi sallanan koltuğundan hiç kalkmaz. Akıllı oğlundadır. Kendi kendine mırıldanır:

Hanım Ağa tekrar pencereden işçileri izlemeye koyulur. Kısa bir süre sonra kapının çalmasıyla irkilir. (Baston üç kere yere vurulur.) Hizmetçi kadın kapıya koşar ve bir çığlık atar:

—Müjde hanımım, müjde!

—Arda... Arda mı geldi kız?

—Evet hanımım. Küçük beyimiz geldi.

—Oh! Aman Allah'm. Sana şükürler olsun.

Hanım ağa kapıya koşar. Hemen oğlunun boynuna sarılır. Oğlunu tekrar tekrar öper, koklar. Bir yandan oğluna sarılırken diğer yandan hizmetçiye emirler yağdırır:

—Çabuk ol kızım. En güzel yemekleri hazırla. Oğlum yoldan geldi acıkmıştır.

Arda, hizmetçiye seslenir:

—Benim karnım tok. Benim için bir şey hazırlamayın.

Hanım Ağa, oğlunun sözünü bölerek:

—Yoldan gelen adamın karnı tok olur mu? Hem nerde yemek yedin sen?

—Gelirken çeşmenin başında durmuştum. Yaşlı bir adam yemeğini benimle paylaştı.

Hanım Ağanın yüzü sararır:

—Kim bu yaşlı adam?

—Adamı tanımıyorum ama bizim köyden geliyormuş. Elinde bir baston, üzerinde eski bir hırka vardı. Almak istemedim ama zorladı. Ben de acıkmıştım, dayanamadım ve birlikte yedik.

—Ne yediniz oğlum?

—Aman anne... Şimdi size yediğimi mi anlatayım? Yedik bir şeyler iste.

—Oğlum, ben ciddiylim. Ne yediniz?

—Anne, ne oldu? Ekmek arası et yedik? Ne var bunda?

Hanım Ağa, hizmetçinin gözüne bakar ve sinirle bağırır:

—Ne duruyorsun kızım, çabuk doktor çağır!

Hizmetçi kadın olduğu yerden kıpırdamaz. Hanım Ağa, daha çok sinirlenir:

—Kime diyorum ben ya! Hadi doktor çağır!

—Şey hanımım...

—Yine ne oldu?

—Ben o dilenciye bayat tavuğu vermedim.

—Bayat tavuğu vermedin de bunların yediği et neydi o zaman?

—Ekmeğin içine öğleyin yaptığımız ızgaradan koymuştum.

—Yani bunlar bayat tavuğu yemediler, öyle mi?

—Evet hanımım. Beyimiz taze ızgara ile karnını doyurmuş.

—Allah'ım sana şükürler olsun. Arda, konuşulanlara bir anlam veremez:

—Ne tavuğu, ne ızgarası? Anne siz ne diyorsunuz Allah aşkına?

—Boş ver oğlum. Hiç hak etmediğim halde Allah seni bana bağışladı.

Hanım ağa hizmetçi kadını çağırır:

—Kızım dile benden ne dilersem!

—Sizin ve beyimizin sağlığını dilerim hanımım.

—Şimdi daha çok gözüme girdin kız. Madem öyle, ben de oturduğunuz evi size veriyorum. Belki günahlarım biraz hafifler.

Hizmetçi kadın teşekkür eder ve hanımının elini öper. Hanım Ağa ise oğlu ile mutlu ve huzurlu bir hayat sürer.

Yaptığımız hataların, göttüğümüz kinlerin bedelini bazen biz öderiz, bazen de gözümüzden sakındığımız yakınlarımız... Sahip olduğumuz imkânları diğer insanlarla paylaşmak, bizi küçültmez. Aksine "veren el, alan elden üstündür." düşüncesi bizi yüceltir.

KINALI HASAN

Çanakkale köylerinde her gün yüzlerce genç savaşa katılmak üzere birliklerde toplanmaktadır. Acemi askerlerin eğitim ve teçhizatı tamamlandıktan sonra, cepheye gönderilmektedir.

Yüzbaşı Sırrı Bey, ikinci vakti yeni gelen erleri teftiş ederken, içlerinden bir tanesinin saçının bir tarafının kınalanmış olduğunu görür ve takılır:

— Senin adın ne evladım? Hiç erkek kınalanır mı?

Mehmetçik:

—Hasan komutanım. Buraya gelmeden evvel, anam kınalamıştı komutanım, sebebini bilmiyorum" der.

Hasan'ın adı o günden sonra Kınalı Hasan olur. Hasan'ın kınalı saçını arkadaşları zaman zaman şakalarının konusu yaparlar.

Kınalı Hasan, arkadaşlarına karşı sevecen tutumu ve cephedeki cesur atılımlarıyla kısa sürede tüm arkadaşlarının sevgisini kazanır.

Bir süre sonra Yozgat'ın Sorgun kazasının Karayakup köyünden cepheye gelen Hasan, anasına mektup yazar. Yazdığı mektubun bir bölümünde şunlar vardır:

—Anacığım kardeşlerimi askere gönderirken başına kına koyma. Zabit efendi bana sordu cevap veremedim. Kardeşlerim de cevap veremeyip mahcup olmasınlar.

Gelen cevabi mektupta ise şunlar yazılıdır.

—“Ey Gözümün Nuru Hasan'ım,

Köyümüzde rahat rahat oturalım mı? Vatan sevgisi içimizde alev alev yanıyor. Sen ecdadından babandan aşağı kalamazsın. Ben, senin anan isem, beni ve seni Allah yarattı, vatan büyüttü. Allah, bu vatan için seni besledi. Bu vatanın ekmeği iliklerinde duruyor. Sen bu ailenin seçilmiş bir kurbanısın.

Hasan'ım, söyle zabit efendiye. Bizim köyde kurbanlık ayrılan koyunlar kınalanır. Ben de seni evlatlarımdan arasından vatana kurban adadım, Onun için saçını kınalamıştım.Allahın hükmüyle. Allah, seni İsmail Peygamber'in yolundan ayırmasın. Seni melekler şimdiden rahmetle anacaktır. Gözlerinden öperim.”

Kınalı Hasan, bu güzel vatana adanmış bir adaktı. Cepheye savaşıyor, savaşıyor. Sonra yaralanır geriye alırlar. Cephenin hemen gerisinde, Kocadere Köyündeki sargı yerine getirilir. Fakat Kınalı Hasan tedavi göremeden ruhunu teslim etmiştir.

Diğer şehit olanlarla birlikte, Hasan'ın da kimlik tespiti yapıлып, köy mezarlığına gömeceklerdi. Bu işlerle görevli Zabit Namzedi Mehmet Efendi, Kınalı Hasan'ın üzerini arar, anasının mektubunu ve bir de tamamlanmamış bir şiir karalaması bulur:

“Anam yakmış kınayı adak diye,
Ben de vatan için kurban doğmuşum.
Anamdan Allah'a son bir hediye
Kumandanım! Ben İsmail doğmuşum.”

Onu doğuran ana içtenliğin, sevginin, inancın ta kendisiydi.

Çanakkale Savaşları'ndaki Türk insanın kahramanlıktaki ölümsüzlüğü işte bu sırlıdestanın içindedir. Devirler değişecek, insanlar değişecek, fakat o ölümsüz kahramanlıklar zamana bakmadan yaşayacaktır.

Kaynak: Çanakkale Savaşları Araştırma ve Tanıtma Topluluğu

KIRLANGIÇ

Kırlangıcın biri, bir adamın penceresinin önüne konmuş, bütün cesaretini toplamış, tüylerini kabartmış, güzel durduğuna ikna olduktan sonra.... Küçük sevimli gagasıyla cama vurmuş. Tık...tık...tık... Adam cama bakmış. Ama içeride kendi işleriyle uğraşıyormuş. Bir meşgülmüş, bir meşgülmüş! Kimmiş onu işinden alıkoyan? Minik bir kırlangıç! Heyecanlı kırlangıç, telaşını bastırmaya çalışarak, deriinin bir nefes almış şirin gagasını açmış, sözcükler dökülmeye başlamış:

—Hey adam! Ben seninle arkadaş olmak istiyorum. Nedenini, niçinini sorma. Uzun zamandır seni izliyorum. Bugün cesaret buldum konuşmaya. Lütfen pencereyi aç ve beni içeri al. Birlikte yaşayalım.

Adam birden parlamış:

—“Yok, daha neler? Durduk yerde sen de nereden çıktın şimdi? Olmaz alamam! Sen kuşsun! Hiç kuşla insan arkadaş olur mu?” demiş.

Kırlangıç mahcup olmuş. Başını önüne eğmiş. Ama pes etmemiş, bir süre sonra tekrar pencereye gelmiş, gülümseyerek bir kez daha şansını denemiş:

—Adam, adam! Hadi aç artık şu pencereni. Al beni içeri! Ben sana arkadaş olurum. Hiç canını sıkmam.

Adam kararlı, adam ısrarlı:

—“Yok, yok ben seni içeri alamam, işim gücüm var, git başımdan!” demiş.

Aradan bir zaman geçmiş, kırlangıç son kez adamın penceresine gelmiş:

—“Bak soğuklar da başladı, üşüyorum dışarıda. Aç şu pencereyi al beni içeri. Yoksa sıcak yerlere göç etmek zorunda kalırım. Çünkü ben ancak sıcakta yaşarım. Pişman olmazsın, seni eğlendiririm. Birlikte yemek yeriz, bak hem sen de yalnızsın! Yalnızlığını paylaşırım.” demiş.

Bazıları, gerçekleri duymayı sevmezmiş. Adam bu yalnızlık meselesine içerlemiş. Pek bir sinirlenmiş:

—“Ben yalnızlığımdan memnunum.” demiş.

Kuştan onu rahat bırakmasını istemiş. Düpedüz kovmuş. Kırlangıç, son denemesinden de başarısızlıkla çıkınca, başını önüne eğmiş, çekip gitmiş. Aradan zaman geçmiş. Adam, önce düşünmüş, sonra kendi kendine itiraf etmiş:

—Hay benim akılsız başım, ne kadar aptallık ettim! Beklenmedik bir anda karşıma çıkan bir arkadaşlık fırsatını teptim. Niye onun teklifini kabul etmedim ki? Şimdi böyle kös kös oturacağıma, keyifli vakit geçirirdik birlikte.

Pişman olmuş olmasına ama iş işten geçmiş. Yine de kendi kendini rahatlatmayı ihmal etmemiş:

—“Sıcaklar başlayınca, kırlangıcım nasıl olsa yine gelir. Ben de onu içeri alır, mutlu bir hayat sürerim.” demiş.

Çok uzunca bir süre, sıcakların gelmesini beklemiş. Gözü yollardaymış. Yaz gelmiş, başka kırlangıçlar gelmiş. Ama... Onunki hiç görünmemiş! Yazın sonuna kadar penceresi açık beklemiş ama boşuna. Kırlangıç yokmuş! Gelen başka kırlangıçlara sormuş ama gören olmamış. Sonunda danışmak ve bilgi almak için bir bilge kişiye gitmiş. Olanları anlatmış. Bilge kişi gözlerini adama dikmiş ve demiş ki

Kırlangıçların ömrü altı aydır...

Hayatta bazı fırsatlar vardır, sadece bir kez elinize geçer ve değerlendiremezseniz uçup gider. Hayatta bazı insanlar vardır, sadece bir kez karşınıza çıkar, değerini bilemezseniz kaçıp giderler. Ve asla geri gelmezler. Dikkatli olun... Farkında olun... Ve bir düşünün bakalım:

—Acaba siz bugüne kadar pencerenizden kaç kırlangıç kovaladınız?

KURT İLE KÖPEK

Bir köpek ormanda gezerken kurtla karşılaşmış. Hasta ve çok zayıflamış olan kurt, ayakta zor durabiliyormuş. Köpek kurdun bu haline çok üzülmüş:

— “Ne kadar kötü görünüyorsun böyle kurt kardeş?” demiş. “Herkes bizi düşman bilse de, biz uzaktan akrabayız. Doğrusu sana yardım etmek isterim.”

“Hiç sorma.” demiş kurt. “Ağır bir hastalığa yakalandığım için uzun süre avlanamadım. Şimdi iyileştim ama bir av yakalayacak kadar gücüm kalmadı artık. Ben de böyle aç susuz dolaşıyorum artık.”

“Sen hiç üzülme.” demiş köpek. “Ben sana yardım edeceğim. Bu akşam sahibimin düğünü var. Akşam olunca köyün dışındaki çalılıklara gel. Ben sana düğün yemeklerinin artıklarını taşıyım.”

Birkaç gün boyunca köpek tarafından beslenen kurt, sonunda kendini toparlayıp eski kuvvetine kavuşmuş. Teşekkür edip vedalaştıktan sonra da ormana gitmiş.

Aradan yıllar geçmiş. Köpek iyice yaşlanınca sahibi onu dışarı atmış. Ormanda aylak aylak gezen köpek, eski dostu kurtla karşılaşmış.”Hayrola?” demiş kurt. “Çok perişan görünüyorsun.”

Köpek içini çekip “Yaşlandım artık!” demiş. “Sahibimin işine yaramadığım için beni kovdu.”

Kurt, “Biz eski dost değil miyiz?” demiş. “Şimdi yardım etme sırası bende. Hatırlasana, benim hayatımı nasıl kurtarmıştın? Hemen bir plan yapmalıyız. Tamam buldum! Senin sahibinin küçük bir çocuğu vardı değil mi? Şimdi ben gidip onu kaçıracam, sen de geri götüreceksin. Böylece sahibin seni el üstünde tutacak.”

Bu sözleri söyleyen kurt, kaşla göz arasında gidip çocuğu ormana getirmiş.

Köydeki herkes silahlanıp ormana koşmuş ancak daha ormana girmeden, yaşlı ve işe yaramaz diye evden kovdukları köpeğin çocuğu geri getirdiğini görmüşler.

Bu olaydan sonra yaşlı köpeğin itibarı öyle artmış ki, insanlar onun kahramanlığını yüzlerce yıl çocuklarına anlatmışlar. Kurtla köpek arasındaki bu danişıklı dövüşü ise hiç kimse anlayamamış.

Gördüğünüz gibi yardıma ihtiyacı olanlara yardım etmeliyiz. Her ne kadar yapacağımız yardımları karşılıksız yapsak da günün birinde karşılığını alırız.

KUSURSUZ OLMAK

Bir adam, her gün boynuna dayadığı kalın sopanın iki ucuna astığı testilerle dereden su taşırmış evine. Bu testilerden birinin yan kısmında çatlak varmış. Diğer ise hiç kusursuz ve çatlaksızmış ve her seferinde bu kusursuz testi adamın doldurduğu suyun tümünü taşır, ulaştırır eve. Ama her zaman boynunda taşıdığı testilerden çatlak olanı eve yarım su taşırmış. İki sene her gün bu şekilde geçmiş. Adam her iki testi suyla doldurmuş ama evine vardığında sadece 1,5 testi su kalırmış. Tabi ki kusursuz, çatlaksız testi vazifesini mükemmel yaptığı için çok gururlanıyormuş. Fakat zavallı çatlak olan kusurlu testi, çok utanıyormuş. Doldurulan suyun sadece yarısını eve ulaştırabildiği için de çok üzülüyormuş.

İki yılın sonunda bir gün, görevini yapamadığını düşünen çatlak testi, ırmak kenarında adama şöyle demiş:

—Kendimden utanıyorum. Şu yanımdaki çatlak nedeniyle, sular eve gidene kadar akıp gidiyor.

Adam gülümseyerek dönmüş testiye:

—Göremedin mi? Yolun senin tarafında olan kısmı çiçeklerle dolu. Fakat kusursuz testinin tarafında hiç yok. Çünkü ben başından beri senin kusurunu, çatlaklığını biliyordum. Senin tarafına çiçek tohumları ekdim. Ve her gün o yolda ben su taşıırken, sen onları suladın. İki senedir o güzel çiçekleri toplayıp, masamı süslüyorum. Sen kusursuz olsaydın, o çatlağın olmasaydı evime böyle güzellik ve zarafet veremeyecektim, demiş.

Aslında hepimiz birer çatlak testiyiz. Her birimizin kendine has kusurları vardır. Fakat sahip olduğumuz bu kusurlar ve çatlaklardır hayatlarımızı ilginç yapan, mükâfatlandırın, renklendiren. Etrafımızdaki her kişiyi, oldukları gibi kabullenin. Onlardaki kusurları değil, içlerindeki güzellikleri görün.

MESELE KUYUMCUYU BULMAKTA

Vaktiyle bir bilge hoca, yıllarca yanında yetiştirdiği öğrencisinin seviyesini öğrenmek ister. Onun eline çok parlak ve gizemli görüntüye sahip iri bir nesne verip: "Oğlum" der, "Bunu al, önüne gelen esnafa göster, kaç para verdiklerini sor, en son da kuyumcuya göster. Hiç kimseye satmadan sadece fiyatlarını ve ne dediklerini öğren, gel bana bildir."

Öğrenci elindeki ile çevresindeki esnafı gezmeye başlar. İlk önce bir bakkal dükkânına girer:

—“Şunu kaçta alırsınız?” diye sorar.

Bakkal parlak bir boncuğa benzettiği nesneyi eline alır; evirir çevirir; sonra:

—"Buna bir tek lira veririm. Bizim çocuk oynasın." der.

İkinci olarak bir manifaturacıya gider. O da parlak bir taşa benzettiği nesneye ancak bir beş lira vermeye razı olur.

Üçüncü defa bir semerciye gider. Semerci nesneye şöyle bir bakar:

—"Bu benim semerlere iyi süs olur. Bundan kaç dediğimiz süslerden yaparım. Buna bir on lira veririm." der.

En son olarak bir kuyumcuya gider. Kuyumcu öğrencinin elindekini görünce yerinden fırlar:

—"Bu kadar değerli bir pırlantayı, mücevheri nereden buldun?" diye hayretle bağırır ve hemen ilâve eder. "Buna kaç lira istiyorsun?"

Öğrenci sorar:

—Siz ne veriyorsunuz?"

Kuyumcu:

—"Ne istiyorsan veririm." der.

Öğrenci, "Hayır veremem." diye taşı almak için uzanınca kuyumcu yalvarmaya başlar:

—"Ne olur bunu bana satın. Dükkânımı, evimi, hatta arsalarımı vereyim." der.

Öğrenci emanet olduğunu, satmaya yetkili olmadığını, ancak fiyat öğrenmesini istediklerini anlatıncaya kadar bir hayli dil döker.

Mücevheri alıp kuyumcudan çıkan öğrencinin kafası karma karışıktır. Böylesi karışık düşünceler içinde geriye dönmeye başlar. Bir tarafta elindeki nesneye yüzünü buruşturarak bir lira verip onu oyuncak olarak görenler, diğer tarafta da mücevher diye isimlendirip buna sahip olmak için her şeyini vermeye hazır olan ve hatta yalvaran kişiler.

Bilge hocasının yanına dönen öğrenci, büyük bir şaşkınlık içinde başından geçen macerasını anlatır.

Bilge sorar: "Bu karşılaştığın durumları izah edebilir misin?"

Öğrenci: "Çok şaşkınım efendim, ne diyeceğimi bilemiyorum, kafam karmakarışık." diye cevap verir.

Bilge hoca çok kısa cevap verir: "Bir şeyin kıymetini ancak onun değerini bilen anlar ve onun değeri, bilenin yanında kıymetlidir."

Her insanın hayatında varlığını ve değerini bilen, hisseden, fark eden kuyumcular mutlaka vardır. Mesele kuyumcuyu bulmaktır. Peki sizin kuyumcularınız kimler. Unutmayın en başta anne ve babanız.

MİMAR SİNAN'IN SORUMLULUK DUYGUSU

Bir Mimar Sinan eseri olan Şehzadebaşı Camii'nin 1990'lı yıllarda devam eden restorasyonunu yapan firma yetkililerinden bir inşaat mühendisi, caminin restorasyonu sırasında yaşadıkları bir olayı şöyle anlatmıştır:

—Cami bahçesini çevreleyen havale duvarında bulunan kapıların üzerindeki kemerleri oluşturan taşlarda yer yer çürümeler vardı. Restorasyon programında bu kemerlerin de yenilenmesi yer alıyordu. Biz inşaat fakültesinde teorik olarak kemerlerin nasıl inşa edildiğini öğrenmiştik fakat taş kemer ile ilgili pratiğimiz yoktu. Kemerleri nasıl restore edeceğimiz konusunda ustalarla toplantı yaptık. Sonuç olarak kemeri alttan yalayan bir tahta kalıp çakacaktık. Daha sonra kemeri yavaş yavaş söküp, yapım teknikleri ile ilgili notlar alacaktık ve yeniden yaparken bu notlardan faydalanacaktık. Kalıbı sökmeye kemerin kilit taşından başladık. Taşı yerinden çıkardığımızda, hayretle iki taşın birleşme noktasında olan silindirik bir boşluğa yerleştirilmiş bir cam şişeye rastladık. Şişenin içinde dürülmüş bir beyaz kâğıt vardı. Şişeyi açıp kâğıda baktık. Osmanlıca bir şeyler yazıyordu, hemen bir uzman bulup okuttuk.

Bu bir mektuptu ve Mimar Sinan tarafından yazılmıştı. Şunları söylüyordu.

—Bu kemeri oluşturan taşların ömrü yaklaşık 400 senedir. Bu müddet zarfında taşlar çürümüş olacağından, bu kemeri yenilemek isteyeceksiniz. Büyük bir ihtimalle yapı teknikleri de değiştiğinden, bu kemeri nasıl yeniden inşa edeceğinizi bilemeyeceksiniz. İşte bu mektubu, ben size, bu kemeri yeniden nasıl inşa edeceğinizi anlatmak için yazıyorum.

Koca Sinan mektubuna böyle başladıktan sonra, o kemeri inşa ettikleri taşları Anadolu'nun nerelerinden getirttiklerini söyleyerek izahlarına devam ediyor ve ayrıntılı bir biçimde kemerin inşasını anlatıyordu.

Bu mektup bir insanın, yaptığı işin kalıcı olması için gösterebileceği çabanın insanüstü bir örneğidir. Bu mektubun ihtişamı; modern çağın insanların bile zorlanacağı taşın ömrünü bilmesi, yapı tekniğinin değişeceğini bilmesi, 400 sene dayanacak kâğıt ve mürekkep kullanması gibi yüksek bilgi seviyesinden gelmektedir.

Şüphesiz bu yüksek bilgiler de o koca mimarın erişilmez özelliklerindedir. Ancak erişilmesi gerçekten zor olan; bu bilgilerden çok daha muhteşem olan, 400 sene sonraya çözüm üreten sorumluluk duygusudur.

Bizlerin de kendimize, ailemize ve ülkemize karşı sorumluluklarımız vardır.

MOR MENEKŞELER

Hande kendini bildi bileli mor menekşeyi çok sever. Çocukluğunun geçtiği iki katlı evin bahçesinde bahar geldiğinde mor mor açar, mis gibi kokarlar. Annesi mor menekşeleri hep duvar kenarına diker. Annesi: “Menekşeler gölgeyi sever.” der. Oysa öğretmeni bitkilerin güneş ışınları ile fotosentez yaptığını anlatmıştı onlara. Bitkiler güneş ışığına muhtaçtı. Mor menekşeler ne tuhaf bitkilerdi, her bitki güneşi severken, onlar neden gölgeyi tercih ediyorlar diye düşünüp durur Hande. Küçük, ufacık aklı ile aslında menekşelerin diğer çiçeklerden farklı olduğunu keşfeder, işte belki de menekşeler bu yüzden bu kadar güzeldir. Herkesten farklı olursan, bu hayatta değerli olursun yargısına varır. Daha o yıllarda farklı olmak için uğraş vermeye başlar. İlk olarak, okulda kimsenin yanına oturmak istemediği Hacer'in yanına oturmak istiyorum öğretmenim diyerek başlar farklılıklarla süren hayatı. Hacer bile şaşırır şaşkın şaşkın bakar onun yüzüne. Hacer çok dağınık, biraz anlama zorlukları olan problemlili bir ailenin kızıdır. Hande ise mühendis Kamil Beyin biricik kızıdır. Öğretmen pek oturtmak istemez önce Hacer'in yanına Hande' yi. Daha sonra bir tatsızlık çıkmasını diye öğretmen Hande'nin annesini çağırır.

Annesi eve geldiklerinde Hande'ye sorar:

— Neden yavrum Hacer'in yanına oturmak istiyorsun?

Hande cevap verir:

— “Geçen baharda menekşeler ekiyorduk hani anne, o gün sen bana menekşeler güneşi sevmez demiştin, oysa her bitki güneşi sever. Menekşeler farklı, belki de bu yüzden bu kadar güzeller. Hacer'in yanına kimse oturmak istemiyor. Ben farklı olmak istiyorum. Belki Hacer de güzeldir, onu fark etmek istiyorum.” der.

Annesinin ağzı açık kalır, 5.sınıf öğrencisi kızının olgunluğuna hayran kalarak.

— “Peki, kızım kimin yanında istersen oturabilirsin.” der.

Pazartesi Hande, Hacer'in yanında oturmaya başlar. Hem Hande tedirgindir, hem Hacer. Birbirleri ile hiç konuşmazlar. Diğer kızlar da soğur Hande'den. Nasıl Hacer gibi dağınık, bir şeyi iki kere anlatınca anlayan fakir bir kızın yanına oturmayı ister. En çok alınan Doktor Cemal Beyin kızı Esin'dir. Anne babaları her hafta sonu görüşür, Hande ve Esin birlikte oynarlar. Nasıl olur da kendi yerine Hacer'i seçerdi. Çok gururu kırılır Esin'in. Hande ile konuşmaz. Bir gün Hande ve ailesi Esinlerle dağ köylerinden birinde gerçekleştirilecek bir panayıra katılmak için sözleşirler. Hande gene Esin'in somurtacağını bildiği için gitmek istemez. İçin için de Hacer'e kızmaya başlar. Arkadaşları ile arasının bozulmasına sebep olduğundan. Neden sanki bu kadar dağınıktı, neden her şeyi iki kerede anlıyordu? Yoksa aptal mıydı? Sonra menekşeleri hatırlar hemen düşüncelerinden utanır. Hacer farklı diye yargılamaması gerekir. Hacer'in, kimsenin bilmediği güzelliklerini keşfedecekti. Buna tüm gücü ile inanır. Panayıra gittiklerinde Esin somurtarak karşısında oturur, Hande ile konuşmaz.

Hande canı sıkıldığından biraz dolaşmak için annesinden izin alır. Köy yolunda yürümeye başlar. Hava iyice soğur ve ayaz iyice artar, kar atıştırmaya başlar. Hande karı çok sever, yürür, yürür. Köye gelir. Bir evin önünde durur. Evin penceresindeki saksıya gözü ilişir. Gözlerine inanamaz, bunlar mor menekşeler. Ama kıştı ve menekşeler soğuğu hiç

sevmezlerdi eve doğru bir adım atar. Kapıda beliren gölgeyi çok sonra fark eder bu Hacer'di. Hande'ye gülümsüyordu.

— “Hoş geldin Hande buyurmaz mısın?” der.

Biraz ürkek, şaşkınlıkla kapıya doğru ilerler Hande ve içeri girer. Oda sıcaktır odun sobası her yeri ısıtmış. Menekşeler diyebildi sadece Hande...

— Bu soğukta?

Hacer gülümser:

— Onlar annem için, annem onları çok sever.

Sonra yatakta yatan kadını fark eder Hande.

—“Annen hasta mı?” der.

—“Evet, iki sene önce felç oldu ona ben bakıyorum, bizim kimsemiz yok, bir tek ineğimiz var onunla geçiniyoruz. Ama tüm işler bana baktığı için derslere çalışacak pek vaktim olmuyor.” der, Hacer utanarak. Ardından “Bir de bizim köyden şehre araç yok, bu yolu her gün yürüyorum o yüzden de çok yorgun okula geliyorum dersleri anlamakta güçlük çekiyorum.”

Hande'nin gözleri dolar. Dışarıdan gelen ses ile kendine gelir. Annesi onu aramaya çıkmış. Çok merak etmiş. Hande dışarıya koşar ve annesine sarılır, ağlar. Bir müddet sonra anne bu Hacer diye tanıştırır sıra arkadaşını. Hacer'in yaptığı sıcak çorbadan içerler birlikte. Hande annesine anlatır Hacer'in hayatını, ağlayarak.

Evet, meddah dostları önyargılı olmamalıyız. Farklılıkları da tanımalıyız ve farklılıklara şans vermeliyiz.

PRENSES VE KURBAĞA

Ülkenin birinde kral varmış. Bu kralın güzeller güzeli kızı varmış. O kadar güzelmiş ki herkes onun güzelliğini konuşuyormuş. Bu güzel kızın on altıncı yaş doğum gününde babası ona altından yapılmış bir top hediye etmiş. Bu güzel kız altın topuyla günlerce oynamış. Günlerden bir gün altın topu sarayın en büyük havuzuna düşmüş. Güzel kız hemen havuzun kenarına koşup elini suyun içine sokmuş ama altın topa yetişememiş.

—Bu büyük havuzun içinden nasıl alacağım, diyerek ağlamaya başlamış.

Güzel kız ağlarken bir ses duymuş:

—Güzel kız neden ağlıyorsun?

Güzel kız etrafına bakınmış, kimseyi göremeyince herhalde yanlış duydum demiş ve ağlamaya devam etmiş. Ağlarken tekrar aynı sesi duymuş:

—Güzel kız neden ağlıyorsun?

Güzel kız yine etrafına bakınmış, bir de ne görsün havuzun kenarında çok çirkin yeşil bir kurbağa varmış. Güzel kız hemen yanına gitmiş. Kurbağaya:

—“Benimle sen mi konuştun.” demiş.

Kurbağa:

—“Seninle ben konuştum, sen niye ağlıyorsun.” demiş.

Prenses:

—“Topum suya düştü, o benim on altıncı yaş hediyemdi. Onun için ağlıyorum.” demiş.

Kurbağa:

—“Topunu suyun içinden getiririm ama bir şartım var.” demiş.

Prenses:

—“Hiç düşünmeden şartını kabul ederim. Sana altın para, mücevher hepsini veririm yeter ki topumu getir.” demiş.

Kurbağa hemen yüzünü buruşturmuş. Prenses:

—“Ben o kadar altın parayı, mücevheri ne yapacağım, parada, malda gözüm yok.” demiş.

Prenses çok şaşırılmış ve üzülmüş. Kurbağaya:

—“Peki, ne istiyorsun o zaman.” demiş.

Kurbağa:

—“Benimle arkadaş olursan getiririm.” demiş.

Prenses daha önce teklif ettiği altın para ve mücevherlerden dolayı utanmış.

Kurbağaya:

—“Seninle tabii ki arkadaş olurum.” demiş.

Bunun üzerine kurbağa hemen suyun içine girerek güzel prensesin altın topunu alıp prensese vermiş. O günden sonra kurbağa ve prenses arkadaş olmuşlar.

Evet, dostlar gördüğünüz gibi arkadaşlıklar paradan, maldan daha değerlidir.

SADECE BEŞ DAKİKA

Bir gün parkta birbirini tanımayan orta yaşlı bir kadın ve erkek oturur. Kadın kırmızı süveterli çocuğu yanındaki adama göstererek:

—Oradan kayan çocuk benim oğlum, der.

Adam:

—Yakışıklı bir oğlunuz varmış. Şu bisiklete binen beyaz elbiseli kız da benim kızım, der.

Adam saatine bakar, kızına:

—(Seslenme) Ne dersin Kübra hadi gidelim mi?

Kübra:

—Sadece bir beş dakika daha, sadece bir beş dakika daha, diye yalvarır.

Adam başını tamam diye sallar ve Kübra doya doya bisiklete binmeye devam eder.

Derken beş dakika geçer. Baba ayağa kalkar ve kızını tekrar çağırır:

—(Seslenme) Hadi artık gitme zamanı geldi.

Kübra tekrar beş dakika diye yalvarır. Sadece beş dakika daha. Adam gülümser ve oturarak tamam der. Yanındaki kadın adama dönerek:

—Kesinlikle çok sabırlı bir babasınız.

Adam bir an durur, gülümser ve sonra:

—Geçen yıl ağabeyi Ahmet şurada bisiklet sürerken bir sürücü tarafından ezildi. Ahmet'le hiç yeteri kadar zaman geçirememiştim. Hâlbuki şimdi Ahmet'le beş dakika birlikte olmak için neleri vermezdim. Kübra da aynı hatayı yapmamak için kendime söz verdim, der.

Ardından:

—Her defasında Kübra bisiklet sürmesi için beş dakikasının olduğunu düşünüyor. Hâlbuki gerçek şu ki ben onun mutlu olduğu beş dakikaya şahit olarak daha mutlu oluyorum.

Hayatınızı öncelikleriniz belirler. Peki hayatta sizin öncelikleriniz neler? Bugün sevdikleriniz için fazladan beş dakika zaman ayırın. Buna kesinlikle değer. İleride ayıracak beş dakikadan daha fazlası olsa bile zaman ayıracak kişiyi bulamayabilirsiniz.

SEVGİ SINAVI

Bir gün, ermişlerden birine sormuşlar:

—Sevginin sözünü edenler ile sevgiyi gerçekten yaşayanlar arasında ne fark vardır?

—“Bakın, göstereyim.” demiş ermiş.

Bir sofraya hazırlanmış. Sevgiyi dilinden düşürmeyen; ama dilden gönüle de indirmeyen kişileri çağırarak bu sofraya.

Hepsi yerlerine oturmuşlar. Derken, tabaklar içinde sıcak çorbalar gelmiş ve arkasından da “derviş kaşığı” denilen bir metre boyunda kaşıklar.

Ermiş:

—“Bu kaşıkların sapının ucundan tutup öyle yiyeceksiniz.” diye bir şart da koşmuş. “Öyle kaşığın çukur kısmına yakın yerden tutmak da yok.”

“Peki”, demişler ve çorbayı içmeye girişmişler. Fakat o da ne? Kaşıklar uzun geldiğinden, sofradaki hiç kimse bir türlü döküp saçmadan götürmemiş çorbayı ağzına. En sonunda, bakmışlar bu iş olmuyor, vazgeçmişler çorbadan. Öylece, aç aç kalkmışlar sofradan.

Onlar sofradan kalktıktan sonra, ermiş:

—“Şimdi de sevgiyi gerçekten bilip yaşayanları çağırarak yemeğe.” demiş.

Yüzleri aydınlık, gözleri sevgiyle gülümseyen ışıklı insanlar gelmiş oturmuş sofraya.

Ermiş:

—“Buyrun bakalım.” deyince de, her biri uzun boylu kaşığını çorbaya daldırıp karşısındaki dostuna uzatıp içmişler çorbalarını. Böylece her biri diğerini doyurmuş ve kendisi de doymuş olarak şükür içinde kalkmış sofradan.

—“İşte” demiş ermiş. “Kim ki hayat sofrasında yalnız kendini görür ve doymayı düşünürse, o aç kalacaktır. Ve kim ki, kardeşini düşünür de doyurursa, o da kardeşi tarafından doyurulacaktır şüphesiz. Şunu da unutmayın ki, hayat pazarında alan değil, veren kazançlıdır her zaman.”

SEYİT ONBAŞI MEDDAH HİKÂYESİ

Koca Seyit'i birçoğunuz duymuştur. Peki, kimdir Koca Seyit? Koca Seyit ağırlığı tam tamına 215 okka yani 276 kilo olan top mermisini Çanakkale Savaşı'nda tek başına kaldırıp topa yerleştirip ateşlemiştir. Koca Seyit ateşlediği 276 kiloluk mermisiyle İngilizlerin Ocean (Oşın) adlı savaş gemisini batırmıştır. Bu inanılmaz bir olaydır. O sırada Çanakkale'deki birliğin komutanı Cevat Paşa'dır. Cevat Paşa, Koca Seyit'in bataryasına gelip olan biteni yerinde görmek ister.

Cevat Paşa: "Merhaba asker!" diyerek Koca Seyit'i selamlar. "Koca Seyit sen misin?"

Koca Seyit cevap verir: "Benim komutanım."

Cevat Paşa Koca Seyit'in elini sıkamak için elini uzatır ama Koca Seyit hemen elini öper Cevat Paşa'nın. Cevat Paşa emir subayının uzattığı V biçimindeki kırmızı şeritleri Seyit'in iki koluna da takarak "Gösterdiğin kahramanlık nedeniyle seni onbaşılığa terfi ettirdik. Hayırlı olsun." der. Seyit Onbaşı gururludur. Cevat Paşa gelirken yanında bir fotoğrafçı da getirmiştir. Seyit Onbaşı'nın mermiyi taşıırken bir fotoğrafını çekmek istemektedir.

Cevat Paşa: "Hadi Seyit Onbaşı, mermiyi bir kez daha kaldır da tarihe tanıklık edecek bir fotoğraf çekilsin."

Seyit Onbaşı hemen: "Başüstüne komutanım." diyerek mermiyi kaldırmaya çalışır. Beceremez. Bir daha dener yine yapamaz. Ter içinde kalır.

Cevat Paşa: "Peki o zaman nasıl kaldırabildin?" diye sorar.

Seyit Onbaşının verdiği cevap anlamlıdır: "Yine öyle bir harp olsun, yine denizlerimize öyle bir zırlı girsin, yine arkadaşlarımın şehit olduğunu göreyim değil bir mermi gereken tüm mermileri kaldırırim evelallah, komutanım."

Evet, Çanakkale Savaşı bizim bağımsızlığımıza olan inancımızın en büyük göstergesidir. Çanakkale m²ye 6000 merminin düştüğü; 253 bin askerimizin "ölürsek şehit, dönersek gazi oluruz" düşüncesiyle gözünü kırpmadan ölüme gittiği; iç içe geçmiş yüzlerce merminin olduğu yerdir. Çanakkale "Çanakkale geçilmez." yazısının tarihe yazdırıldığı yerdir.

Evet, sevgili dostlar, Seyit Onbaşılar sayesinde kazanılan ve bize emanet edilen bu güzel ülkemizin kıymetini bilmeli, ona göre hareket etmeliyiz.

SİHİRLİ ÇAKIL TAŞI

İki arkadaş yürüyerek dünya turuna çıkar. Tüm ihtiyaçlarını sırt çantalarına doldururlar ve günlerce seyahat ederler. Bu ağır sırt çantalarının altında her akşam oldukça yorgun düşmektedirler. Yine yorgun günün akşamında deniz kenarında çadır kurup derin bir uykuyu hayal ederlerken birden bire gökyüzünde ruhani bir ışık belirir ve bunlara yaklaşılmaya başlar. Bu ışığı gören kahramanlarımız şaşkınlıkla birbirlerine bakarken birden bu ışık demetinden şöyle bir ses duyarlar:

—“Bu gece deniz kenarındaki çakıl taşlarından biraz toplayıp sırt çantanıza koyun ayrıca yarın tüm gün seyahatiniz boyunca bu çakıl taşlarını yanlarınızda taşıyın. Eğer bu dediklerimi yaparsanız yarın akşam her ikinizin de hem çok sevineceği hem de çok üzüleceği bir haber vereceğim.” der ve ışık kaybolur.

İki arkadaş bu mesaja çok kızar: “Bu kadar yorgunluğun üzerine bir de çakıl taşları topla ve yarın tüm gün taşları sırtında taşı.” diye homurdanırlar. Buna rağmen her ikisi de çakıl taşlarını toplayarak çantalarına koyarlar. Çünkü ertesi gece verilecek haberi her ikisi de merak etmektedir.

Ertesi gece olur. İki arkadaş tüm gün ilave olarak çakıl taşlarını taşıdıkları için fazlasıyla yorgun düşmüştür. Uykuları geldiği halde uyuyamazlar. Her ikisi de çıkacak ruhani ışığın vereceği haberi bekler. Ancak ne ruhani ışık ortaya çıkar ne de mesaj gelir. İki arkadaş çok kızar. Aldatıldık diye düşünürler. Oldukça geç bir saatte, umutlarını kaybettikleri vakitte: “Hiç olmazsa şu çakıl taşlarını çantamızdan boşaltalım, yarın da enayi gibi çantamızda taşımayalım.” diyerek çantalarını açarlar. Açmalarıyla birlikte ne görsünler. Çantalarındaki tüm çakıl taşları elmasa dönüşmüş. İki arkadaş bu duruma çok sevinir. Çünkü artık çok sayıda ve çok kıymetli elmasları vardır. Çakıl taşlarını taşımaktan şikâyet eden bu iki arkadaş bu kez neden çantamıza daha fazla çakıl taşı yüklemedik diye çok üzülürler.

Evet arkadaşlar bugün elde edeceğimiz başarılarımız daha önce ne kadar çok çalıştığınıza yani ne kadar çakıl taşı taşıdığınıza bağlıdır. Şüphesiz yarın nerede olacağınızı da bugün sırtınızda ne kadar çok çakıl taşı taşıdığınızı belirleyecektir.

SÖĞÜTLÜ ALİ

Sakarya'da savaşı iyice kızışmıştır. Vuruşa vuruşa birer güneş gibi sönen Mehmetçiklerin yerini yeni Mehmetçikler almaktadır. Top sesleri, davulların gümbürtüsü gibi sanki geleceğin zaferini ilan ediyordu. Bir akşamüzeri Sakarya vadisine karanlık çökerken yola çıkarlar. Kadınlar, Mehmetçiklere kağnılarla mermi taşırlar. Bir kağnının üstünde, mermi sandıkları arasında Ali vardır. Birden Ali seslendi:

— Bacılar! Kağnıları çalılıklara çekiniz.

Ali tüfeğini doğrulttu. Karşıdan gelen atlılar kağnıların yanına vardı. Gelenler düşman değil, Türk askerleriydi. Başlarındaki kumandan, kadınların yürüyüp delikanlının kağnıda oturduğunu görünce üzüldü. Ali'ye dönerek gürledi:

— Senin adın ne?

— Ali.

— İşin nedir?

— Cepheye giden ekiplere yol göstermek.

Komutan daha da hiddetlenir:

— Bu ne biçim yol gösterme? Arabada oturmuşsun, bunca kadın, çoluk çocuk yayan yürür. Sen cepheye mi gidersin yoksa düğüne mi?

Ali, kumandanın gürleyen sözleri karşısında ürperir. “Ben, bacağımlı Çanakkale’de vermiş bir gaziyim.” Demeye dili varmaz. Yüz binlerce şehit kanıyla sulanmış Çanakkale toprağında bıraktığı bacağın ne önemi vardı? Kumandan doğru söylüyordu. Er oğlu er olan Türk delikanlısı, kadınları yürütüp kendisi oturmazdı. Üzüldü.

— “Bağışlayın kumandanım.” der.

Ardından kadınlara seslenir:

— Ayşe Bacı! Acele geliniz. Arabadan inmem gerekiyor.

Kadınlar koşarlar. Ali’yi külçe gibi arabadan indirirler. Bacağı kopuk olan bu delikanlı yürüyemez. Kumandanın yanında bulunan bir subay:

— Kumandanım! Bu genç, ünlü Söğütlü Ali’dir. Balkan şehitlerinden Memduh Çavuş’un oğludur. Mustafa Kemal Paşa’nın yanında savaşmıştır. Çanakkale Savaşları’nda bir bacağımlı vermiş gazilerimizdendir.

Ortalığı bir selsizlik kaplar. Kumandan atından iner. Söğütlü Ali’yi bağrına basarak:

— Yiğit evladım benim! Yüce ruhlu gazim.

Komutan daha fazla duramadı. Atlara binip dörtnala uzaklaştılar. Ali, ekibin başında seke seke cepheye varır.

Sonra Söğüt’e döner. Cepheye yeniden erzak hazırlanırken dua eder.

— Sen bana güç ver Allah’ım! Ver ki Ali kulun, vatan borcunu ödeyebilsin.

Evet, meddah dostları bu vatan Ali gibi kahramanlar sayesinde bağımsızlığına kavuştu.

Acar TUNCER

ŞAHMARAN EFSANESİ

Günümüzden binlerce yıl önce, bugünkü Tarsus kenti civarlarında yedi kat yerin dibindeki mağaralarda yaşayan yılanlar varmış. Meran adı verilen bu yılanlar, çok akıllı ve iyi yüreklilermiş. Arkadaşlığa, dostluğa, sevgiye büyük önem vererek, barış içinde mutlu bir hayat sürerlermiş. Meranların başında Şahmeran denilen eceleri varmış. Genç ve güzel bir kadın olan Şahmeran hiç yaşlanmaz, öldüğü zaman da ruhu kızının vücuduna geçermiş.

Efsaneye göre Şahmaran yüzlerce yıl önce Tarsus'ta yaşayan yılan vücutlu, kadın başlı bir kahraman. Bahçesinde insanoğlunu cezp edecek her türlü yiyecek ve ziynet eşyası bulunan Şahmaran kimsenin bilmediği bir yerde insanoğlundan uzakta yerin altında yaşamış ta ki insanoğlu Camsab tarafından bulunana kadar.

Yoksul bir ailenin oğlu olan Camsab, evinin geçimini arkadaşları ile odun satarak sağlamaktadır. Bir gün arkadaşlarıyla ormanda bir kuyu dolusu bal bulmuş. Balı çıkarmak üzere kuyuya inen Camsab'ı bütün balı yukarı çeken arkadaşları aç gözlülükleri yüzünden kuyuda bırakmış. Yalnız başına feryat eden Camsab tam da ümidini kesmişken topraktan iğne deliği büyüklüğünde ışık sızdığını fark etmiş. Cebindeki çakı ile ışığın geldiği deliği büyüten Camsab ömründe görmediği kadar güzel bir bahçeye girmiş. Bu bahçede dünyada eşi benzeri olmayan çiçekler ortasında bir havuz ve çevresinde oturaklar ile bir yığın yılan bulunuyormuş. Havuzun başındaki taht üzerinde insan başlı süt beyaz vücutlu bir yılan Camsab'a kendi diliyle hitap etmiş:

—Hoş geldin insanoğlu çevrendekilerden korkma sen bizim misafirimizsin.

Şahmaran, Camsab'a türlü türlü yiyecekler ikram edip kendi ülkesine nasıl ve neden geldiğini sormuş. Camsab hikayesini uzun uzun anlatmış. Camsab'ı dinleyen Şahmaran başını sallayıp:

— “İnsanoğlu nankördür, hilekârdır. Küçük menfaatleri karşısında muazzam zararlar verir.” demiş.

Şahmaran'ın güvenini kazanan Camsab uzun yıllar bu bahçede yaşamış. Yıllar sonra bir gün Şahmaran'a yaklaşan Camsab ailesini çok özlediğini söyleyip:

— “Ne olur beni aileme kavuştur” diye yalvarmış.

Bunun üzerine Şahmaran kendisini salıvereceğini ancak yerini kimseye söylemeyeceğine ve asla hamama girmeyeceğine dair söz vermesini istemiş. Çünkü Şahmaran'la karşılaşan her kim olursa hamama gittiğinde vücudu pullarla kaplanırmış. Şahmaran'a söz verip ailesine kavuşan Camsab uzun yıllar verdiği sözü tutarak Şahmaran'ın yerini kimseye söylememiş ve hiç hamama gitmemiş.

Derken bir gün Camsab'ın yaşadığı ülkenin hükümdarı Keyhüsrev hastalanmış. Vezir hastalığın çaresinin Şahmaran'ın etini yemek olduğunu söylemiş ve herkesin hamama getirilmesini istemiş. Önceleri direnen sonra zorla hamama götürülen Camsab'ın vücudu hamama girince pullarla kaplanmış. Yapılan işkenceye dayanamayan ve kendisine altınlar verileceğini duyan Camsab Şahmeran'ın yerini vezire göstermiş. Hemen kuyunun başına gidilmiş ve Şahmaran dışarı çıkarılmış. Camsab'ı gören Şahmaran:

—“İşte Camsab nihayet kanıma girdin. Ben insanoğluna itimat edilmeyeceğini biliyordum. Fakat ne çare ki yine aldandım.” demiş.

Ölüme giderken de Camsab'a:

— “Beni toprak çanakta kaynatıp ilk suyumunu sana içirecekler sakın içme zehirlidir. İkinci suyumunu iç, gövdemi de hükümdara yedir.” demiş.

Şahmaran'ın söylediklerini harfiyen yerine getiren Camsab ilk suyu vezire içirip ikincisini kendisi içmiş. Etini de hükümdara yedirmiş. Vezir ölmüş hükümdar da kısa sürede iyileşip Camsab'ı veziri yapmış.

Efsaneye göre Şahmaran'ın öldürüldüğünü yılanlar bilmemekte. Tarsus'un, Şahmaran'ın öldürüldüğünü öğrenen yılanlar tarafından basılacağı rivayet edilir.

Gördüğünüz gibi biz insanlar bazen yılanlardan daha tehlikeli olabiliyoruz.

ŞEHİR FARESİ İLE TARLA FARESİ

Çok eskiden tarla faresi ile şehir faresi arkadaş olmuş. İki birbirlerini çok severmiş. Aralarında güzel bir dostluk kurulmuş. Şehir faresi sık sık tarla faresini ziyaret edermiş. Birlikte kırlarda güle oynaya vakit geçirirlermiş. Diledikleri kadar koşar, zıplar, yuvarlanırlarmış...

Bir gün şehir faresi arkadaşını yemeğe davet etmiş.

—Bu akşam bize gel. Sana güzel bir sofraya hazırlayayım. Azıcık miden bayram etsin, demiş.

Bu davete tarla faresi çok sevinmiş. Yiyeceği yemeklerin hayalini kurmaya başlamış. Bütün gece rüyasında peynirler, tatlılar, pastalar görmüş. Bu arada şehir faresinin evinde bir telaş bir telaş... Çeşit çeşit yiyecekler, pastalar hazırlanmış. Bütün gün koşturup durmuş.

Akşam tarla faresi kalkıp gelmiş. Bakmış, masanın üzeri çeşit çeşit yiyeceklerle dolu. Masada hiçbir şey eksik değilmiş. Hemen sofraya oturmuşlar. Ziyafet neşeli başlamış. Tarla faresi önce pastadan bir lokma alacaktı. Tam çatalını uzatmış, dışarıdan sesler gelmiş. Şehir faresi hemen deliğine kaçmış. Ardından da tarla faresi kendini zor atmış deliğe. Korkudan kalpleri küt küt atıyormuş.

Tarla faresi sormuş:

—Evin kedisi olabilir mi?

Şehir faresi cevap vermiş:

—Sanırım onun gürültüsüydü.

Yeniden sofraya oturmuşlar. Ama artık neşeleri kaçmış, tedirgin olmuşlar. Tarla faresi bu kez çatalını böreğe uzatmış. Tam lokmayı ağzına atacaktı, yine sesler işitmişler. Apar topar ikisi de kendilerini deliğe atmış. Yüzleri korkudan sapsarı olmuş. Korkudan tir tir titriyorlarmış.

Tarla faresi sormuş:

—Evin hanımı olabilir mi?

Şehir faresi cevaplamış:

—Belki odur bilemem.

Sesler kesilince delikten çıkmışlar.

Şehir faresi:

—Kusura bakma. Bazen böyle şeyler oluyor. Haydi, yemeğimize devam edelim, demiş.

Tarla faresi:

—Bu kadar yeter! Korku içinde yemek istemem, demiş. Yarın sen bana gel. Kuru ekmek yeriz belki ama kimse de bizi korkutamaz.

İşte dostlar, huzurlu bir ortamda yediğiniz kuru bir ekmek sizi her şeyden çok mutlu eder.

Yazan: Jean de La Fontaine

TRABZON'UN EFSANESİ

Karadeniz'in doğu kıyılarını bir ta gibi süsleyen Trabzon için bizim tatlı sözlü seyyahımız Evliya Çelebi şöyle der:

— Bu şehre küçük İstanbul denilse yeridir. İrem bağları gibi süslü bir şehirdir burası. Hamsi balığı pek meşhurdur.

Onun için şu beyitleri söylerler:

Trabzondur yerümüz
Ahça tutmaz elümüz
Hamsi paluk olmasa
Nic' olurdu halumuz

Evliya Çelebi, Trabzon'u bütün özellikleriyle anlata dursun biz, adı üzerindeki söylentilere geçelim:

Bir zamanlar Trabzon'un bulunduğu yerde küçük, şirin bir kasaba varmış. Bir gün, kasabaya, tozu dumana katarak dörtnala, bir atlı girmiş. Doğruca nalbant dükkânına giderek haykırmış:

— Atım terini soğutmadan tiz nallayın! Yoksa hepinizi kılıçtan geçiririm.

Herkes, süvarinin heybetinden titremeye başlamış. Nalbant hemen dört nal hazırlayıp süvariye uzatmış:

— Yiğidim, gör nalları! Beğenirsen çivileyelim, demiş.

Süvari nalları şöyle bir yoklamış, avucunda sıkarak iki büklüm edivermiş:

— “Ben teneke değil, nal isterim!” diye gürlemiş.

Nalbant bu defa, halis çelikten dört nal hazırlamış, atını nallamış. Atlı yabancı memnun kalmış. Cebinden bir altın çıkararak nalbanda uzatmış. Nalbant, altını parmakları arasında şöyle bir sürtüştürmüş. Paranın bütün yazıları silinmiş. Kendine dikkatle bakan atlıya:

— “Al bu bozuk altını! Baksana tuğrası bozulmuş.” diye uzatmış.

Yiğit adam şaşırmış, bir altın daha çıkarmış. Nalbant bir sürtüşle, onun da tuğrasını bozmuş. O zaman atlı, karşısındakinin hiç de yabana atılır birisi olmadığını anlamış:

— Hey, demiş. Atla atına, düş peşime. Sen bir nalbant dükkânına değil, er meydanına layıksın.

O günden sonra bu kasabanın adı “Tuğra bozan” olmuş. Ve bu isim, zamanla “Trabzon” biçiminde söylenmiş.

Evet, sizler de merak ettiğiniz diğer yer adlarını araştırın sevgili meddah dostları.

ÜÇ PAPAZ VE NASRETTİN HOCA

Üç papaz, Akşehir'e hoca merhum ile tanışmaya ve bazı sorular sormaya giderler. Bir meydan yerine toplanarak konuşacaklardır. Papazlar ve kalabalık halk topluluğu meydan yerini doldurur.

Papazlar sorularını sormaya başlar.

Birinci papaz:

—Dünyanın ortası neresi? diye sorar.

Hoca eşeğin ön ayaklarının olduğu yeri gösterir:

—İşte dünyanın ortası burasıdır, der. Papaz itiraz etmek ister:

—Ne biliyorsun orası olduğunu? diye sorunca, Hoca Nasrettin:

—İnanmazsan ölçebilirsin, der.

Kendisinden gayet emindi. Acaba dünyanın yuvarlak olduğunu ta o zaman tahmin etmiş miydi? Çünkü dünya yuvarlak olduğuna göre her yer dünyanın ortası olabilir.

İkinci papaz sorar sorusunu:

—Gökyüzünde kaç tane yıldız var hoca efendi?

Hoca cevap verir:

—Eşeğin sırtında ne kadar kıl varsa o kadar da yıldız var.

Papaz itiraz eder:

—Olur mu canım nereden belli doğru söylediğin? deyince,

Hoca cevabı yapıştırır:

—İnanmıyorsan sayabilirsin!

O da verecek cevap bulamaz tabii.

Sıra gelir üçüncü papaza:

—Benim sakalımda ne kadar kıl var? der.

Hoca cevap verir:

—Eşeğin kuyruğunda ne kadar varsa senin sakalında da o kadar kıl var.

Papaz yine itiraz eder:

—Ne malûm aynı olduğu? deyince,

Hoca gayet kestirme bir yol bulur:

—Alırız cımbızı elimize, bir eşeğin kuyruğundan, bir senin sakalından çekeriz. Evvelâ hangisi biterse, belli ki o azdır. Eğer denk gelmezse ben davayı kaybetmiş sayılırım, der.

Papazın işine gelmez sakalını yoldurmak:

—Haklısın hoca efendi! Demek zorunda kalır.

Ve Papazlar seslerini çıkarmadan oradan ayrılırlar.

Görüldüğü gibi bazı durumlarda hazır cevaplılık bizi kurtarır. Ancak hazır cevaplılık için kıvrak bir zekâ gereklidir. Bu kıvrak zekâ Nasrettin Hoca'da bulunmaktadır. Sakın ha siz de hazır cevap olacağım diye kendinizi zor duruma düşürmeyin.

YOLUMUZDAKİ ENGELLER

Eski zamanlarda bir kral yolun üzerine kocaman bir kaya yerleştirmiş. Sonra da saklanarak yoldaki bu kocaman kayayı birilerinin kaldırmaya çalışıp çalışmadıklarını görmek istemiş. Krallığın bazı zengin tüccarları ve saray mensupları gelip kayanın etrafından dolanarak yollarına devam etmişler. Hatta bazıları şöyle demiş:

—Kral yolları açık tutmak için gerekenleri yapmıyor.

Bunu yüksek sesle söyleyerek bu durumdan kıralı sorumlu tutmuşlar. Ancak hiçbiri kayayı yoldan çekmek için caba sarf etmemiş.

Sonra pazara sebze taşıyan ve bu yük altında oldukça yorulmuş bir köylü gelmiş. Yoldaki kocaman kayayı görünce sırtındaki sebze yükünü kenara koymuş ve kayayı yolun kenarına çekmeye çalışmış. Oldukça zorlanmış ama sonunda o kocaman kayayı yolun sonuna yuvarlamayı başarmış. Yoluna devam etmek için sebzelerini sırtına yüklediğinde köylü, kayanın eski yerinde bir kesenin olduğunu fark etmiş. Köylü keseyi açtığında içinde altınlar ve bir de kral tarafından yazılmış bir not bulmuş. Notta:

—“Kesedeki altınlar kayayı yoldan çeken kişiye kral tarafından hediyedir.” yazar.

Köylü bu olaydan yolumuzdaki her engelin aynı zamanda bize yeni fırsatlar da sunduğunu anlamış.

Evet, engeller bizi yolumuzdan alı koymamalı. Onlar bizim başarmayı ne kadar istediğimizi ölçen gizli testlerdir. Onların her birinin yeni fırsatların kapısı olabileceği gibi onlar olmadan başarmanın hiçbir değeri yoktur.